

ผลการจัดกิจกรรมฝึกอบรมเรื่องศิลปประดิษฐ์สำหรับผู้สูงอายุชุมชน
วัดน้อยนอกจังหวัดนนทบุรี

The Effect of training workshop on Art Crafts for the elderly in
the Wat Noi Nok community, Nonthaburi province

คณะผู้วิจัย

ขจร

อิสราสุขชีพ

ศักรินทร์

หงส์รัตนาวรกิจ

สุกัญญา

จันทกุล

งานวิจัยนี้ได้รับทุนสนับสนุนจากงบประมาณกองทุนเพื่อการวิจัย ประจำปีงบประมาณ 2567
คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

ชื่อวิจัย	ผลการจัดกิจกรรมฝึกอบรมเรื่องศิลปะประดิษฐ์สำหรับผู้สูงอายุชุมชน วัดน้อยนอกจังหวัดนนทบุรี
ชื่อ นามสกุล	ขจร อิศราสุชีพ ศักรินทร์ หงส์รัตนาวรกิจ และสุกัญญา จันทกุล
ชื่อคณะ	เทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัย	เทคโนโลยีราชมงคลพระนคร
ปีการศึกษา	2567

บทคัดย่อ

งานวิจัยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาผลการจัดกิจกรรมฝึกอบรมเรื่องศิลปะประดิษฐ์สำหรับผู้สูงอายุชุมชนวัดน้อยนอกจังหวัดนนทบุรี ได้แก่ การทำพืชมเส่นน้ำ ยาตมสมุนไพร ดอกไม้จันทน์ กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย คือผู้สูงอายุชุมชนวัดน้อยนอก จังหวัดนนทบุรี จำนวนทั้งสิ้น 35 คน ได้จากการสมัครใจในการเข้าร่วมกิจกรรม เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสังเกตพฤติกรรม แบบประเมินผล การปฏิบัติงาน แบบสอบถามความพึงพอใจ และนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ความถี่ ค่าร้อยละ และค่าเฉลี่ย มีผลการศึกษาดังนี้

การสังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติงานความสนใจ ใฝ่รู้ ความรับผิดชอบ ความประหยัด ความสะอาดเรียบร้อย และความสามัคคีอยู่ในเกณฑ์ดี ผลการปฏิบัติงานขั้นเตรียม ขั้นปฏิบัติ และผลงานสำเร็จอยู่ในเกณฑ์ดี ความพึงพอใจที่มีต่อการจัดกิจกรรมฝึกอบรมเรื่องศิลปะประดิษฐ์สำหรับผู้สูงอายุชุมชนวัดน้อยนอกจังหวัดนนทบุรี ด้านเนื้อหา กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจเนื้อหาวิชาเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิต เช่น การใช้เวลาให้เกิดประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.82 ด้านวิทยากร กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจการตอบข้อซักถามได้ชัดเจนและตรงประเด็น อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.94 และด้านสิ่งอำนวยความสะดวก กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจบริการอาหาร ของว่างและเครื่องดื่มมีความเหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.97

คำสำคัญ : ผลการจัดกิจกรรม กิจกรรมฝึกอบรม ศิลปะประดิษฐ์สำหรับผู้สูงอายุ

research	The Effect of training workshop on Art Crafts for the elderly in the Wat Noi Nok community, Nonthaburi province
Author	Khajon Aitsarasuchip, Sakarin Hongrattanavorakit and Sukunya Chantakul
Faculty	Home Economics Technology
University	Rajamangala University of Technology Phra Nakorn
Academic Year	2024

ABSTRACT

The research objectives were: To study the results of training craft art activities for the elderly in Wat Noi Nok community, Nonthaburi province, including making liquid borneol, herbal inhalers, and funeral wood flowers. The participants in the research were 35 elderly people from Wat Noi Nok community, Nonthaburi province, who voluntarily participated in the activities. The instruments used were behavior observation forms, performance evaluation forms, and satisfaction questionnaires. The obtained data were analyzed for frequency, percentage, and mean. The study results are as follows:

Observation of work behavior, interest, curiosity, responsibility, thriftiness, cleanliness, and unity were at a good level. For preparation, it was shown that the performance in execution and completed work were at a good level. Satisfaction with the craft art training activities for the elderly in Wat Noi Nok community, Nonthaburi province, In terms of content, the sample group was most satisfied with the usefulness of the subject content for daily life, such as using time productively, at the highest level with an average of 4.82. Regarding the instructors, the sample group was most satisfied with clear and relevant answers to questions, at the highest level with an average of 4.94. For facilities, the sample group was most satisfied with the appropriateness of food, snacks, and beverages provided, at the highest level with an average of 4.97.

Keywords: Activity Results, Training Activities, Craft Art for the Elderly

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยเรื่องผลการจัดกิจกรรมฝึกอบรมเรื่องศิลปะประดิษฐ์สำหรับผู้สูงอายุชุมชนวัดน้อยนอก จังหวัดนนทบุรีสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี โดยได้รับการอุปการคุณจากบุคคลหลายๆ ฝ่าย ดังต่อไปนี้

ขอขอบคุณทุนสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินโครงการจากเงินกองทุนวิจัย พ.ศ. 2567

กราบขอบพระคุณพระมหาราชประชาบาล อาสภ เจ้าอาวาสวัดน้อยนอก เจ้าคณะตำบลบางกระสอ จังหวัดนนทบุรี ที่เมตตาสถานที่จัดกิจกรรมฝึกอบรมเรื่องศิลปะประดิษฐ์สำหรับผู้สูงอายุชุมชนวัดน้อยนอกจังหวัดนนทบุรี

ขอบพระคุณคุณประธานชุมชนและสมาชิกในชุมชนวัดน้อยนอก จังหวัดนนทบุรี ที่ให้ข้อมูลรวมถึงผู้เชี่ยวชาญทุกคน

สุดท้ายนี้ขอขอบคุณคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ในการอำนวยความสะดวกพื้นที่ รวมถึงมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนครสนับสนุนในการทำวิจัย และนางสาวมธุรส ช่มจิตต์ ที่ให้ความช่วยเหลือในการทำโครงการวิจัยนี้จนสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

คณะผู้วิจัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ(ภาษาไทย)	(1)
บทคัดย่อ(ภาษาอังกฤษ)	(2)
กิตติกรรมประกาศ	(3)
สารบัญ	(4)
สารบัญภาพประกอบ	(6)
สารบัญตาราง	(7)
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์	2
1.3 ขอบเขตการวิจัย	2
1.4 ตัวแปร	3
1.5 สมมติฐานงานวิจัย	3
1.6 กรอบแนวคิด	3
1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	3
1.8 นิยามศัพท์	3
1.9 คำสำคัญ	4
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	5
2.1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้สูงอายุ	5
2.2 ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมฝึกอบรม	12
2.3 ข้อมูลเกี่ยวกับงานศิลปะประดิษฐ์	15
2.4 ข้อมูลชุมชนวัดน้อยนอก จังหวัดนนทบุรี	17
2.5 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	20
บทที่ 3 วิธีดำเนินการ	23
3.1 การกำหนดกลุ่มเป้าหมาย	23
3.2 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	23
3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล	25
3.4 การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล	26
บทที่ 4 ผลการวิจัย	
4.1 การวิเคราะห์ข้อมูล	27
4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	

สารบัญ(ต่อ)

	หน้า
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	31
5.1 สรุปผลการวิจัย	31
5.2 อภิปรายผล	32
5.3 ข้อเสนอแนะ	33
อ้างอิง	34
ภาคผนวก	36
ภาคผนวก ก แผนการจัดกิจกรรม	37
ภาคผนวก ข ภาพกิจกรรม	51
ภาคผนวก ค หนังสือขอลงพื้นที่จัดกิจกรรม	55
ประวัติย่อผู้วิจัย	62

สารบัญภาพประกอบ

ภาพที่	หน้า
2.1 งานศิลปะประดิษฐ์แบบเอกลักษณ์ไทย	16
2.2 วัดน้อยนอก	18
2.3 โรงเรียนธัมมสิริศึกษานนทบุรี	19
2.4 ชุมชนวัดน้อยนอก	19

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
4.1 ผลการสังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติงานการทำพืมน้ำ ยาตมสมุนไพร ดอกไม้จันทร์	27
4.2 ผลการประเมินการปฏิบัติงานการทำพืมน้ำ ยาตมสมุนไพร ดอกไม้จันทร์	28
4.3 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นกลุ่มตัวอย่างได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ และรายได้ต่อเดือน	29
4.4 ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย และการแปลความหมายระดับความพึงพอใจที่มีต่อการจัดกิจกรรมฝึกอบรมเรื่องศิลปะประดิษฐ์สำหรับผู้สูงอายุชุมชนวัดน้อยนอกจังหวัดนนทบุรี	30

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ผู้สูงอายุ คือ บุคคลที่มีอายุ 60 ปีบริบูรณ์ขึ้นไป เป็นช่วงวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงในด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ในลักษณะเสื่อมถอยลงอย่างเห็นได้ชัด การเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกาย ได้แก่ ผิวหนังเหี่ยวย่น มีกระดูกบางเปลี่ยนสี หลังโก่ง เคลื่อนไหวร่างกายได้ช้าลง มีกำลังน้อย อวัยวะรับรู้ความรู้สึกเสื่อม กระดูกเริ่มผุกร่อน กล้ามเนื้อลีบเล็กลง ฯลฯ การเปลี่ยนแปลงทางด้านจิตใจ ได้แก่ หงุดหงิด ขี้ระแวง วิตกกังวล โกรธง่าย เอาแต่ใจ มักจะคิดซ้ำซาก ลังเล หวาดระแวง หมกหมุ่นเรื่องของตนเอง ทั้งเรื่องในอดีตและอนาคต กลัวลูกหลานทอดทิ้ง หลงๆ ลืมๆ ฯลฯ การเปลี่ยนแปลงด้านสังคม ได้แก่ ผู้สูงอายุห่างจากสังคมเพราะบทบาททางสังคมลดน้อยลง จากที่เป็นผู้นำครอบครัวกลายเป็นสมาชิกในครอบครัวเท่านั้น สมรรถภาพร่างกายที่ลดลงทำให้ผู้สูงอายุไม่กล้ามีสังคม หรือมีกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น (น้ำฝน, 2563) กิจกรรมทางสังคม ถือได้ว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญสำหรับการดำรงชีวิตในสังคมของผู้สูงอายุ ที่จะช่วยพัฒนาศักยภาพและยกระดับคุณภาพชีวิตที่ดีแก่ผู้สูงอายุ (รุจา, 2562) แม้การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจะมีลักษณะเสื่อมถอย แต่ผู้สูงอายุยังคงเป็นบุคคลที่มีความสำคัญ เป็นผู้ที่มีความสำคัญต่อสังคมเป็นอย่างมาก อีกทั้งเป็นแหล่งความรู้ความชำนาญ และเป็นผู้ดำรงไว้ซึ่งประเพณี วัฒนธรรม รวมถึงเป็นสายใยสำคัญของครอบครัวอีกด้วย

การทำงานฝีมือ นอกจากจะสร้างความเพลิดเพลิน ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์แล้วก็ยังสามารถสร้างรายได้และบำบัดร่างกาย รวมถึงด้านต่าง ๆ ได้อีกด้วย เช่น พัฒนาการทำงานอย่างประสานสัมพันธ์ของตา และใช้มือเพื่อพัฒนาความสามารถทักษะในการทำงาน (วรรณนิภา, 2541) ซึ่งงานศิลปะประดิษฐ์เป็นผลงานของมนุษย์ที่สร้างขึ้นด้วยฝีมือที่มีคุณค่าทางความงาม และความละเอียดประณีตสวยงาม โดยลักษณะงานของศิลปะประดิษฐ์สามารถแบ่งออกได้เป็น 2 แบบ ได้แก่ 1. งานศิลปะประดิษฐ์แบบทั่วไป เป็นงานประดิษฐ์ที่ไม่มีความเป็นมาจากบรรพบุรุษหรือจากท้องถิ่นเป็นงานประดิษฐ์ที่บุคคลทั่วไปสามารถนำไปทำได้โดยอาศัยการศึกษาจากตำราหรือหนังสือศิลปะประดิษฐ์ 2. งานศิลปะประดิษฐ์แบบของเอกลักษณ์ไทย เป็นลักษณะงานประดิษฐ์ที่ได้รับการสืบทอดมาจากรุ่นสู่รุ่นหรือได้รับมาจากบรรพบุรุษตามท้องถิ่น งานประดิษฐ์แบบนี้ส่วนมากทำขึ้นเพื่องานประเพณีทางศาสนา เช่น งานใบตอง ดอกไม้สด และแกะสลัก รวมถึงสิ่งประดิษฐ์บางอย่างที่ทำขึ้นเพื่อความสวยงาม และความสนุกตามความชอบความสนใจของผู้ประดิษฐ์ (คนพัฒน์, 2559) ความรู้ของงานศิลปะประดิษฐ์สามารถหาได้จากหลากหลายช่องทาง เช่น ตำรา หนังสือ การสืบค้นในอินเทอร์เน็ต และการฝึกอบรมงานศิลปะประดิษฐ์ต่างๆ ที่ภาครัฐและภาคเอกชนได้จัดขึ้น เพื่อพัฒนาศักยภาพของบุคคล พัฒนางานฝีมือ รวมไปถึงสร้างอาชีพ

การฝึกอบรม หมายถึง กระบวนการในการพัฒนาบุคคลที่มีความมุ่งมั่นให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเกิดการเปลี่ยนแปลงเชิงพฤติกรรม เพิ่มพูนความรู้ ความสามารถ ทักษะ เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมสามารถปฏิบัติตามหน้าที่ และมีความพร้อมที่จะเผชิญต่อการแก้ไขปัญหาได้อย่างมั่นใจ โดย

สภาพ สถานการณ์หรือปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นที่สามารถแก้ไขได้ด้วยการฝึกอบรมโดยการเพิ่มเติมความรู้ ความชำนาญและทัศนคติใหม่ (สมนึก, 2560) แต่จำเป็นต้องมีการสำรวจความต้องการหรือความจำเป็นในการฝึกอบรมจากบุคคลต่างๆ ว่ายังขาดหรือต้องการสิ่งใดบ้างโดยอาจออกแบบแบบสอบถาม แบบทดสอบ สังเกตความรู้ความสามารถ เป็นต้น เพื่อนำมาวิเคราะห์ในการสร้างหลักสูตรในการฝึกอบรมโดยวิชาที่จะอบรมนั้นต้องตรงตามความจำเป็นและความต้องการของผู้เข้าฝึกอบรม ควรพิจารณาอายุ การศึกษา ประสบการณ์จึงจะสามารถคาดคะเนการฝึกอบรมในอนาคตและตอบสนองความจำเป็นในการฝึกอบรมในอนาคตได้อีกทั้งยังทำให้การเตรียมการราบรื่น เมื่อถึงเวลาที่ต้องมีการฝึกอบรมจริง

ดังนั้นในฐานะที่ผู้วิจัยเป็นผู้อาจารย์สอนในด้านคหกรรมศาสตร์จึงเล็งเห็นถึงความสำคัญของสถานการณ์ดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยสนใจศึกษาผลการจัดกิจกรรมฝึกอบรมเรื่องศิลปะประดิษฐ์สำหรับผู้สูงอายุ โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาผลการจัดกิจกรรมฝึกอบรมเรื่องศิลปะประดิษฐ์สำหรับผู้สูงอายุ ชุมชนวัดน้อยนอกจังหวัดนนทบุรีตั้งอยู่บริเวณวัดน้อยนอก หมู่ 4 ซอยรัตนธิเบศร์ 42 ถนนรัตนธิเบศร์ ต.บางกระสอ อ.เมือง จ.นนทบุรี โดยผู้วิจัยมีการสอบถามหัวหน้าชุมชน สมาชิกในชุมชนซึ่งมีความต้องการกิจกรรมที่สามารถนำไปต่อยอดในอาชีพ ได้แก่ ดอกไม้จันทน์ ยาดมสมุนไพร พิมเสนน้ำ เป็นต้น ผลการจัดกิจกรรมฝึกอบรมสามารถแสดงให้เห็นว่าผู้สูงอายุไม่ใช่บุคคลด้อยโอกาสหรือเป็นภาระต่อสังคม แต่สามารถมีส่วนร่วมเป็นพลังพัฒนาสังคม จึงควรได้รับการส่งเสริม เกื้อกูลจากครอบครัว ชุมชน และรัฐให้ดำรงชีวิตอยู่อย่างมีคุณค่า มีศักดิ์ศรี ซึ่งคาดว่าภายหลังการฝึกอบรมผู้สูงอายุสามารถนำความรู้ที่ได้ไปประกอบอาชีพ สร้างงานสร้างรายได้เป็นการส่งเสริมศักยภาพและสนับสนุนผู้สูงอายุให้มีบทบาทและมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมในสังคม ทำให้ผู้สูงอายุมีความภาคภูมิใจในตนเอง มองเห็นคุณค่าในชีวิต

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาผลการจัดกิจกรรมฝึกอบรมเรื่องศิลปะประดิษฐ์สำหรับผู้สูงอายุชุมชนวัดน้อยนอก จังหวัดนนทบุรี

1.3 ขอบเขตการวิจัย

1.3.1 กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย ครั้งนี้คือผู้สูงอายุที่อาศัยในชุมชนวัดน้อยนอก จังหวัดนนทบุรี จำนวน 35 คน

1.3.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา ในการศึกษาผลการจัดกิจกรรมฝึกอบรมเรื่องศิลปะประดิษฐ์สำหรับผู้สูงอายุชุมชนวัดน้อยนอกจังหวัดนนทบุรี ผู้วิจัยศึกษาค้นคว้าข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

- 1.3.2.1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้สูงอายุ
- 1.3.2.2 ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมฝึกอบรม
- 1.3.2.3 ข้อมูลเกี่ยวกับงานศิลปะประดิษฐ์
- 1.3.2.4 ข้อมูลชุมชนวัดน้อยนอก จังหวัดนนทบุรี
- 1.3.2.5 เอกสารและงานที่เกี่ยวข้อง

1.4 ตัวแปร

ตัวแปรอิสระ ได้แก่ กิจกรรมฝึกอบรมเรื่องศิลปะประดิษฐ์สำหรับผู้สูงอายุ จำนวน 3 กิจกรรม
ตัวแปรตาม ได้แก่ ผลการจัดกิจกรรมฝึกอบรมเรื่องศิลปะประดิษฐ์สำหรับผู้สูงอายุ พิจารณา
จาก 2 ส่วน คือ

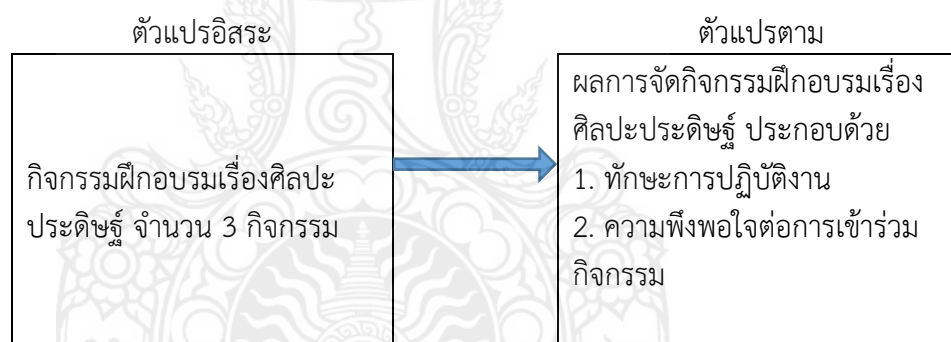
1. ทักษะการปฏิบัติงาน
2. ความพึงพอใจต่อการเข้าร่วมกิจกรรม

1.5 สมมติฐานงานวิจัย

1.5.1 ทักษะการปฏิบัติกิจกรรมฝึกอบรมเรื่องศิลปะประดิษฐ์สำหรับผู้สูงอายุชุมชนวัดน้อย
นอกจังหวัดนนทบุรี อยู่ในระดับดี

1.5.2 ความพึงพอใจต่อการเข้าร่วมกิจกรรมฝึกอบรมเรื่องศิลปะประดิษฐ์สำหรับผู้สูงอายุ
ชุมชนวัดน้อยนอกจังหวัดนนทบุรี อยู่ในระดับดี

1.6 กรอบแนวคิด

1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.7.1 เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมฝึกอบรมเรื่องศิลปะประดิษฐ์สำหรับผู้สูงอายุชุมชนวัด
น้อยนอกจังหวัดนนทบุรี

1.7.2 ผู้สูงอายุชุมชนวัดน้อยนอกจังหวัดนนทบุรี สามารถนำความรู้ที่ได้ไปประกอบอาชีพ
สร้างงานสร้างรายได้

1.7.3 ส่งเสริมศักยภาพและสนับสนุนผู้สูงอายุให้มีบทบาทและมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม
ในสังคม

1.8 นิยามศัพท์

1.8.1 กิจกรรมฝึกอบรม หมายถึง การให้ความรู้เรื่องงานศิลปะประดิษฐ์กับผู้สูงอายุชุมชนวัด
น้อยนอกจังหวัดนนทบุรี เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ ตลอดจนพัฒนาความสามารถจนเกิดทักษะ
และความชำนาญ

1.8.2 ศิลปะประดิษฐ์ หมายถึง งานที่สร้างสรรค์ด้วยมืออย่างประณีต ละเอียดอ่อน และสวยงาม หรือประดิษฐ์ขึ้นตามวัตถุประสงค์ที่หลากหลาย เพื่อตอบสนองความต้องการ มีคุณค่าและประโยชน์ใช้สอย เช่น ดอกไม้จันทน์ พวงกุญแจลูกปัด จัดดอกไม้ บูหงาดดอกไม้แห้ง ยาถมสมุนไพร พิมเสนน้ำ เป็นต้น

1.8.3 ผู้สูงอายุ หมายถึง บุคคลที่มีอายุ 60 ปีบริบูรณ์ขึ้นไป อาศัยในชุมชนวัดน้อยนอกจังหวัดนนทบุรี

1.9 คำสำคัญ

การจัดกิจกรรมฝึกอบรม ศิลปะประดิษฐ์ ผู้สูงอายุ ชุมชนวัดน้อยนอกจังหวัดนนทบุรี

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่องผลการจัดกิจกรรมฝึกอบรมเรื่องศิลปะประดิษฐ์สำหรับผู้สูงอายุชุมชนวัดน้อยนอกจังหวัดนนทบุรี ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้อง โดยมีหัวข้อศึกษาดังนี้

- 2.1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้สูงอายุ
- 2.2 ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมฝึกอบรม
- 2.3 ข้อมูลเกี่ยวกับงานศิลปะประดิษฐ์
- 2.4 ข้อมูลชุมชนวัดน้อยนอก จังหวัดนนทบุรี
- 2.5 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้สูงอายุ

ได้ให้ความหมายผู้สูงอายุ คือ บุคคลซึ่งมีอายุเกิน 60 ปี บริบูรณ์ขึ้นไป และมีสัญชาติไทย จากการศึกษาความหมายของผู้สูงอายุ สรุปได้ว่าผู้สูงอายุ หมายถึง ผู้ที่มีอายุ 60 ปี บริบูรณ์ขึ้นไป เป็นวัยที่พ้นจากการทำงาน มีสภาพร่างกายเปลี่ยนแปลงไปสู่ความเสื่อมทั้งด้านร่างกาย จิตใจและสังคม (พระราชบัญญัติผู้สูงอายุ, 2546)

2.1.1 ธรรมชาติการเปลี่ยนแปลงของผู้สูงอายุ

วัชรินทร์ (2556) ได้กล่าวถึงธรรมชาติการเปลี่ยนแปลงของผู้สูงอายุมีสาระสำคัญที่สามารถ สรุปได้ 3 ด้าน ดังนี้

2.1.1.1 การเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกาย การเปลี่ยนแปลงทางร่างกายของผู้สูงอายุที่สำคัญคืออวัยวะ และระบบการทำงานต่างๆของร่างกายจะเปลี่ยนแปลงไปสู่สภาพความเสื่อม เช่น 1) ระบบต่อมต่างๆ ได้แก่ ต่อมไทรอยจะขับน้ำลายลดน้อยลง ต่อมไร้ท่อเสื่อมจึง เกิดเป็นโรคเบาหวานได้ง่าย ต่อมพิทuitaryบางเหี่ยวลง ไขมันใต้ผิวหนังลดน้อยลง ผิวหนังแห้งกร้าน การปรับตัวของร่างกายไม่ดี 2) ระบบการย่อย มีการย่อยอาหารผิดปกติเนื่องจากฟันหักเคี้ยวอาหารไม่ละเอียด น้ำย่อยในกระเพาะอาหารลดน้อยลง ทำให้ย่อยอาหารประเภทเนื้อสัตว์ไม่ดีเกิดท้องอืด 3) ระบบประสาท มีการเปลี่ยนแปลงของสมอง สมองเสื่อม ความรู้สึกความ ว่องไวต่อการรับรู้ลดลง ความสัมพันธ์ระหว่างสมองและกล้ามเนื้อจะเสีย การทรงตัวไม่ดีมีอาการสั่น ตามร่างกาย 4) ระบบทางเดินหายใจ โดยปอดเสื่อมลง ความยืดหยุ่นของปอดน้อยลงทำให้ หายใจเร็วเหนื่อยง่าย และรับออกซิเจนได้น้อยลง 5) ระบบหลอดเลือด โดยหลอดเลือดแข็ง ความดันโลหิตจะสูงขึ้น ออกซิเจนไปสู่สมองน้อย เส้นเลือดไปเลี้ยงหัวใจเสื่อม ลิ้นหัวใจแข็งเกิดโรคหัวใจได้ง่าย 6) ระบบทางเดินปัสสาวะ ไตเสื่อมสมรรถภาพ ขับของเสียออกจากร่างกายได้ น้อย แต่ขับน้ำออกมามาก จึงถ่ายปัสสาวะบ่อย กล้ามเนื้อหูรูดกระเพาะปัสสาวะไม่ดี กล้ามเนื้อ กระเพาะปัสสาวะยืดหยุ่นทำให้ถ่ายปัสสาวะไม่หมด และตกค้างทำให้ปัสสาวะไหลง่าย ในชายต่อม ลูกหมากจะโต

2.1.1.2 การเปลี่ยนแปลงทางด้านจิตใจ ในวัยนี้มีการเปลี่ยนแปลงซึ่งเป็นไปในทางลบ ได้แก่

1) การสูญเสียบุคคลอันเป็นที่รักทั้งนี้เพราะมีเพื่อนฝูงบุคคลที่เป็นญาติสนิท หรือ คู่ชีวิตตายจาก ทำให้เกิดความรู้สึกถูกพรากจากบุคคลอันเป็นที่รักก่อให้เกิดความเหงา

2) การสูญเสียสถานภาพทางสังคมและเศรษฐกิจ เนื่องจากวัยอันควรที่จะต้อง ออกจากการทำงานคือปลดเกษียณ ขณะเดียวกันความสัมพันธ์ทางสังคมก็ลดน้อยลงเนื่องจากหมด การระติดต่อด้านธุรกิจการงาน หรือ หมดภาระหน้าที่รับผิดชอบ ทำให้ผู้สูงอายุเกิดความรู้สึกสูญเสีย ตำแหน่งหน้าที่ ไร้คุณค่าไม่มีความหมายในชีวิต นอกจากนี้ยังมีผลให้ผู้สูงอายุขาดเพื่อนขาด ความ ผูกพัน ที่เคยมีต่อสังคมและขณะเดียวกันก็ทำให้ขาดรายได้หรือรายได้ลดน้อยลง ผลจากสิ่งเหล่านี้ทำให้ผู้สูงอายุต้องพยายามปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น

3) การสูญเสียสัมพันธภาพภายในครอบครัว เนื่องจากในวัยนี้บุตรมักจะมี ครอบครัว และโดยเฉพาะลักษณะของสังคมในปัจจุบันที่มีลักษณะเป็นครอบครัวเดี่ยวมากกว่า ครอบครัวขยาย ทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างพ่อแม่ซึ่งเป็นผู้สูงอายุกับบุตรหลานของตนลดลง บทบาท ทางด้านการให้คำปรึกษาดูแลและสั่งสอนลูกหลานจึงน้อยลง ทำให้ผู้สูงอายุต้องอยู่อย่างโดดเดี่ยวเกิดความ ว้าเหว่และรู้สึกว้าเหว่ตนเองมีคุณค่าน้อยลง

4) การสูญเสียสมรรถภาพทางเพศ ซึ่งเป็นการสูญเสียทางจิตใจ ที่สำคัญอัน เกิด จากการเปลี่ยนแปลงทางสรีระเคมีของร่างกาย ทำให้เกิดการเสื่อมสมรรถภาพทางเพศไม่สามารถ ตอบสนองความต้องการทางเพศในวัยสูงอายุได้ เคยมีผู้ศึกษาพบว่าชายสูงอายุที่สุขภาพสมบูรณ์ แข็งแรงยังมีความต้องการทางเพศแม้จะมีวัยถึง 90 ปี การไม่สนองความต้องการทางเพศในวัยสูงอายุ นอกจากจะมีสาเหตุจากการเสื่อมสมรรถภาพทางเพศแล้วเหตุผลทางวัฒนธรรมโดยเฉพาะเจตคติทาง สังคมที่มีต่อเพศสัมพันธ์ในวัยผู้สูงอายุว่าเป็นเรื่องที่ไม่เหมาะสม นับเป็นสิ่งที่ขัดความต้องการทางเพศ และมีผลกระทบต่อจิตใจของผู้สูงอายุ

2.1.1.3 การเปลี่ยนแปลงทางด้านสังคม ปัจจัยทางสังคมและวัฒนธรรมมีส่วน เกี่ยวข้องกับ สาเหตุของปัญหาทางกายภาพและทางจิตของผู้สูงอายุ การเปลี่ยนแปลงทางสังคมไทยที่ เกิดขึ้นย่อม ส่งผลกระทบต่อผู้สูงอายุ ได้แก่

1) การเปลี่ยนแปลงทางสถานภาพสังคมปัจจุบันได้กีดกันผู้สูงอายุในด้าน ต่าง ๆ เช่น ด้านเศรษฐกิจบทบาทที่เกี่ยวข้องกับการงานตลอดจนบทบาทในครอบครัวผู้สูงอายุที่เคย เป็นผู้หา เลี้ยงครอบครัวเป็นหัวหน้าครอบครัวกลับกลายเป็นผู้พึ่งพาอาศัยเป็นผู้รับมากกว่าผู้ให้ ทำให้ ผู้สูงอายุ สูญเสียอำนาจและบทบาททางสังคมที่เคยมีความรู้สึกว่าตนเองหมดความสำคัญ

2) การถูกทอดทิ้งผลของการเปลี่ยนแปลงสังคม จากสังคมแบบดั้งเดิมไปสู่ สังคม สมัยใหม่ ทำให้เกิดการขยายตัวหรือการเติบโตของชุมชนเมือง การดำเนินชีวิตเปลี่ยนไป ผู้สูงอายุที่เป็น ภาระไม่สามารถประกอบอาชีพอื่นใดหรือไม่มีคุณค่าทางเศรษฐกิจมักจะถูกทิ้ง

3) การเสื่อมความเคารพ ในสมัยก่อนผู้สูงอายุได้รับการเคารพนับถือจากผู้ อ่อนอาวุโสในฐานะที่เป็นผู้มีประสบการณ์ผู้แนะนำสั่งสอน แต่ในปัจจุบันค่านิยมเหล่านี้กำลัง เปลี่ยนไปตาม ตัวอย่างสังคมอเมริกาหรือยุโรปที่ยึดถืออิสราฟส่วนบุคคล และคิดว่าผู้สูงอายุเป็นคน ที่ไม่ทันสมัย เหตุการณ์ผู้สูงอายุควรอยู่ส่วนผู้สูงอายุส่วนคนหนุ่มสาวก็อยู่ตามทางของคนหนุ่มสาวซึ่ง ความคิดเช่นนี้ ก่อให้เกิดช่องว่างระหว่างวัยขึ้น

สรุป ธรรมชาติการเปลี่ยนแปลงของผู้สูงอายุประกอบด้วย การเปลี่ยนแปลงทางร่างกาย ของผู้สูงอายุ ได้แก่ ระบบต่อมต่างๆ ระบบการย่อย ระบบประสาท ระบบทางเดินหายใจ ระบบหลอดเลือด ระบบทางเดินปัสสาวะ การเปลี่ยนแปลงด้านจิตใจได้แก่ จากการสูญเสียบุคคลอันเป็นที่รัก การ สูญเสียสถานภาพทางสังคมและเศรษฐกิจ การสูญเสียสัมพันธภาพภายในครอบครัว การสูญเสีย สมรรถภาพทางเพศ และการเปลี่ยนแปลงทางด้านสังคม ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงทางสถานภาพสังคม การถูกทอดทิ้ง การเสื่อมความเคารพ ซึ่งสาเหตุการเปลี่ยนแปลงไปสู่สภาพความเสื่อมหรือเป็นไปใน ด้านลบส่งผลกระทบต่อ การเปลี่ยนแปลงของผู้สูงอายุ

2.1.2 ความต้องการของผู้สูงอายุในปัจจุบัน

วิชรินทร์ (2556) ได้กล่าวว่า ขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมไทยกำหนดให้ลูกหลาน เชื้อพี่และเคารพผู้ใหญ่ ผู้สูงอายุเคยมีบทบาทในการถ่ายทอดคุณธรรมและวัฒนธรรมให้แก่ลูกหลาน แต่ปัจจุบันความก้าวหน้าของวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีส่งผลกระทบต่อรูปแบบของครอบครัวไทยผู้สูงอายุก็เช่นกัน จากความเปลี่ยนแปลงทั้งทางกายภาพ สังคมและจิตใจ มีผลต่อวิถีชีวิตของผู้สูงอายุทำให้ผู้สูงอายุมีความต้องการที่มีลักษณะทั้งที่เหมือนบุคคลในวัยอื่นและแตกต่างจากวัยอื่นๆ ดังนี้

2.1.2.1 ความต้องการทางด้านร่างกาย ผู้สูงอายุมีความต้องการเหมือนคนในวัยอื่นคือ มีความต้องการพื้นฐานปัจจัย 4 อย่าง ได้แก่ อาหารที่เหมาะสมกับวัยมีที่อยู่อาศัยที่เหมาะสม มีเครื่องนุ่งห่มบ้างตามสมควร ได้รับการรักษาพยาบาลตามสภาพร่างกายเมื่อยามเจ็บป่วย ต้องการคน ดูแลอย่างใกล้ชิด ต้องการมีสุขภาพร่างกายที่สมบูรณ์แข็งแรง ต้องการทำนุบำรุงรักษา ร่างกายและ ออกกำลังกายสม่ำเสมอ

2.1.2.2 ความต้องการทางด้านจิตใจ ผู้สูงอายุต้องการอยู่กับบุตรหลานด้วยความร่มเย็น เป็นสุขแบบครอบครัวไทย ที่ต้องการความรักและความเอาใจใส่ การเคารพยกย่องยอมรับเป็นสมาชิก ของครอบครัวของกลุ่ม ต้องการมีเพื่อนต้องการการแสดงออกถึงความมีคุณค่า

2.1.2.3 ความต้องการทางด้านสังคม ได้แก่ ต้องการได้รับความสนใจ ต้องการมีส่วนร่วมใน สังคมต้องการช่วยเหลือ และมีบทบาทในสังคมทั้งนี้เพราะผู้สูงอายุแม้จะมีความบกพร่องทางด้าน ร่างกาย แต่ยังคงมีสมรรถภาพทางสติปัญญาซึ่งเชื่อว่าผู้สูงอายุเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ชีวิตมาก จึงมองเห็นปัญหาได้ดี ดังนั้นครอบครัวและสังคมภายนอกจึงควรเปิดโอกาสให้ผู้สูงอายุมีบทบาทมีส่วนร่วม ร่วมในการปรับปรุงคุณภาพชีวิตของครอบครัวและชุมชน

2.1.2.4 ความต้องการทางด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ ต้องการความมั่นคงทางการเงินมีงานทำ มีรายได้เพื่อลดภาระให้แก่ครอบครัวและสังคม

2.1.2.5 ความต้องการที่จะลดการพึ่งพาอาศัยผู้อื่น กล่าวคือ ผู้สูงอายุต้องการดำเนินชีวิต อย่างปกติเหมือนผู้อื่นสามารถคิดและทำอะไรได้อย่างอิสระ และต้องการรักษาความอิสระในชีวิตของ ตนโดยไม่ต้องพึ่งพาผู้อื่นให้นานที่สุดเท่าที่จะทำได้ แต่ถ้ายังต้องการความช่วยเหลือมักจะมุ่งขอรับ ความช่วยเหลือจากบุตรหลานของตนเป็นอันดับแรก

2.1.2.6 ความต้องการความรู้และประสบการณ์ใหม่ๆ ในสังคมเพื่อปรับตนเองให้ เหมาะสมกับความเปลี่ยนแปลงของวัยสิ่งแวดล้อมที่เป็นอยู่ สรุป ความต้องการของผู้สูงอายุในปัจจุบันมีความต้องการที่มีลักษณะทั้งที่เหมือนบุคคล ในวัยอื่นและแตกต่างจากวัยอื่นๆได้แก่ ความ

ต้องการทางด้านร่างกายต้องการพื้นฐานปัจจัย 4 ความ ต้องการทางด้านจิตใจต้องการอยู่กับบุตร หลายต้องการความรักความเอาใจใส่ ความต้องการทางด้าน สังคมต้องการความสนใจมีบทบาทใน สังคม ความต้องการทางด้านเศรษฐกิจต้องการมีงานมีรายได้ ความต้องการที่จะลดการพึ่งพาอาศัย ผู้อื่นสามารถคิดและทำงานได้อย่างอิสระ และความต้องการ ความรู้และประสบการณ์ใหม่ๆเพื่อปรับ ตนเองให้เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลง

2.1.3 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมของผู้สูงอายุ

ความจำเป็นประการหนึ่งของผู้สูงอายุในการอยู่ร่วมกันกับบุคคลอื่นๆ ในสังคม คือ การเข้าร่วมในกิจกรรมทางสังคม เช่นเดียวกับประชากรกลุ่มวัยอื่นๆ อันเป็นการตอบสนองความต้องการของมนุษย์ 3 ทฤษฎี รุจา (2562) กล่าวไว้ดังนี้

1) ทฤษฎีกิจกรรม (activity theory) ได้พัฒนาโดย Havighurst ในปี 1961 เสนอ ว่าผู้สูงอายุที่จะประสบความสำเร็จได้นั้นก็ต่อเมื่อมีการทำกิจกรรมและคงไว้ซึ่งการมีปะทะสังสรรค์ ทางสังคมอย่างสม่ำเสมอ และในปี 1964 Neugarten ได้ยืนยันว่าความพึงพอใจของผู้สูงอายุขึ้นอยู่กับ การรักษาไว้ซึ่งความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความพยายาม การมีส่วนร่วมของผู้สูงอายุใน กิจกรรมที่ไม่เป็นทางการอย่างต่อเนื่องมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในชีวิต และการมีส่วนร่วมใน กิจกรรมเป็นสิ่งสำคัญต่อสุขภาพ ความเป็นอยู่ที่ดี และคุณภาพชีวิตที่ดีของผู้สูงอายุ แม้สถานการณ์ หรือสถานะปัจจุบันของผู้สูงอายุจะเปลี่ยนแปลงไปตามเหตุปัจจัยของแต่ละบุคคล เช่นออกจากที่ ทำงานประจำในองค์กรต่างๆ หรืออยู่ในสภาพครอบครัวโดดเดี่ยว การเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ อย่าง ต่อเนื่องจึงเป็นสิ่งที่จำเป็นสำหรับผู้สูงอายุ ดังนั้นผู้สูงอายุควรเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมตามความ สนใจ ความรู้ความสามารถความถนัดหรือความเชี่ยวชาญ ทั้งในลักษณะของการเป็นผู้ให้และผู้รับที่ ทำให้เกิดความสมดุลในการดำรงชีวิต

2) ทฤษฎีความต่อเนื่อง (continuity theory) ทฤษฎีนี้ชี้ให้เห็นว่าผู้ที่ประสบ ความสำเร็จในชีวิต มีความต่อเนื่องหรือคงไว้ซึ่งลักษณะนิสัย ความชอบ วิถีชีวิตและความสัมพันธ์ มา ตั้งแต่วัยกลางคนจนมาถึงวัยสูงอายุ ถือว่าเป็นแบบแผนของการดำเนินชีวิตที่ทำให้ตนเองมีความสุขมี ความพึงพอใจ และยึดถือปฏิบัติหรือแสดงออกอย่างที่เป็นมา หรือกล่าวอีกอย่างหนึ่งว่าแต่ละคนย่อม มีแบบแผนการดำรงชีวิตหรือการปฏิบัติที่เป็นเอกลักษณ์ของตนเอง โดยใช้ประสบการณ์ชีวิตที่ผ่านมา เป็นการประเมินว่าสิ่งไหนที่ใช่หรือไม่ใช่สำหรับตนเอง และทฤษฎีนี้เชื่อว่าเมื่ออายุมากขึ้น บุคลิกภาพ และพฤติกรรมของคนจะไม่เปลี่ยนแปลงคนเราจะพยายามคงไว้ซึ่ง แบบแผนพฤติกรรมในอดีต ซึ่งจะ ส่งเสริมการปรับตัวที่ดี

3) ทฤษฎีบทบาท (role theory) เป็นมุมมองทั้งทางด้านสังคมวิทยาและจิตวิทยา สังคม กล่าวว่าบุคคลได้แสดงบทบาททางสังคมที่แตกต่างกันในแต่ละบทบาทที่ถูกกำหนดตามสิทธิ หน้าที่ ความคาดหวัง บรรทัดฐาน และพฤติกรรมที่บุคคลจะต้องเผชิญและทำให้สมบูรณ์ ตลอดช่วง ชีวิตที่ผ่านมาผู้สูงอายุได้แสดงบทบาททางสังคม และยังคงไว้ซึ่งบทบาทบางประการ แต่ก็มีส่วน บทบาทที่เปลี่ยนแปลงไปหรือสูญเสียไป ซึ่งผู้สูงอายุต้องยอมรับในบริบทดังกล่าวและจะต้องสร้างหรือ แสวงหาบทบาทใหม่มาทดแทน เพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีคุณค่าในสังคมต่อไป

2.1.4 ประเภทของกิจกรรมนันทนาการสำหรับผู้สูงอายุ

ประเภทของกิจกรรมนันทนาการสำหรับผู้สูงอายุ พรชูลี (2555) ได้กล่าวว่า กิจกรรมนันทนาการที่เหมาะสมสำหรับผู้สูงอายุควรเป็น กิจกรรมเบาๆ ที่ผู้สูงอายุเลือกทำตามความต้องการ หรือผู้ดูแลผู้สูงอายุจัดให้เหมาะสม สามารถแบ่ง ประเภทของกิจกรรมนันทนาการได้ 4 ประเภท ได้แก่ กิจกรรมทางสังคม กิจกรรมออกกำลังกาย กิจกรรมการท่องเที่ยว และ กิจกรรมงานอดิเรก ซึ่งได้รวบรวมไว้ ดังนี้

2.1.4.1 กิจกรรมทางสังคม ได้แก่ การร่วมในงานบุญ งานประเพณี งานเทศกาล งานของ เพื่อนบ้าน ซึ่งเป็นกิจกรรมภายในชุมชนที่ผู้สูงอายุส่วนใหญ่ยังเข้าร่วมอยู่ นอกจากนี้ผู้สูงอายุ บางส่วนยังเข้าร่วมเป็นสมาชิกชมรมหรือกลุ่ม เช่น ชมรมผู้สูงอายุ กลุ่มศาสนาซึ่งผู้สูงอายุเองเห็นด้วย ว่ามีความจำเป็นที่มีผู้สูงอายุควรเข้าสังคมพบปะพูดคุยกับบุคคลต่างๆ ในสังคมบ้าง โดยเฉพาะการพบปะพูดคุยกับลูกหลาน ญาติ เพื่อนฝูง ตลอดจนการดูโทรทัศน์กับครอบครัว ศึกษา ปฏิบัติธรรม เพาะปลูกต้นไม้กับครอบครัว หรือ เพื่อนร่วมวัยเดียวกัน นอกจากนี้ชนวนี (2552) ได้กล่าวถึง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคมของผู้สูงอายุไว้ ดังนี้ 1) บทบาทของผู้สูงอายุต่อชุมชนและสังคม เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วม ในกิจกรรมทางสังคมของผู้สูงอายุมากที่สุด หมายความว่าผู้สูงอายุ เป็นบุคคลที่ผ่านประสบการณ์ของ ชีวิตและการทำงานมาเป็นระยะเวลานานพอสมควรจนเป็นผู้ชำนาญ ซึ่งบทบาทบางอย่างของผู้สูงอายุ นั้นต้องอาศัยประสบการณ์ ความรอบรู้ และเทคนิควิธีการต่าง ๆ ในการแก้ปัญหาตลอดจนความ อารมณ์ ได้แก่ บทบาทในการเป็นผู้นำในการอนุรักษ์และส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม เป็นผู้นำในการจัดพิธี การต่าง ๆ เป็นผู้นำในการจัดกิจกรรมทางศาสนา เป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ภูมิปัญญาชาวบ้านต่าง ๆ เป็น ที่ปรึกษาให้กับสังคมและชุมชน เป็นผู้เสียสละกำลังกาย กำลังทรัพย์เพื่อช่วยเหลือชุมชนและสังคม เมื่อมีโอกาสเป็นต้น ซึ่งบทบาทเหล่านี้จะต้องใช้เวลานานเนื่องจากบุคคลเหล่านี้ได้สั่งสมความรู้และ ประสบการณ์มาตลอดชีวิตนั่นเอง ดังนั้นหากผู้สูงอายุมีบทบาทต่อชุมชนและสังคมมากจะมีแนวโน้ม เข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม 2) ความต้องการในการร่วมกลุ่ม เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคมของผู้สูงอายุ ทั้งนี้เพราะการดำรงชีวิตในสังคมต้องมีการพึ่งพาอาศัยและมีการแลกเปลี่ยนซึ่งกันและกันมีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน การมีปฏิสัมพันธ์ภายในกลุ่มจะทำให้ผู้สูงอายุรู้สึกภาคภูมิใจว่าตนเองยังมีความสำคัญต่อผู้อื่น เห็นความสำคัญของตนเองว่าเป็นส่วนหนึ่งของสังคมและมีความสุขที่ได้มีบทบาทในกลุ่มสังคม สามารถตอบสนองความต้องการของผู้สูงอายุได้การรวมกลุ่มทำให้เกิดกิจกรรมต่าง ๆ ที่จะช่วยให้ผู้สูงอายุมีความสุข สนุกสนาน ทำให้มีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคมมากขึ้น ดังนั้นหากผู้สูงอายุมีความต้องการในการรวมกลุ่มมากจึงมีแนวโน้มที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม 3) เครือข่ายของสังคม เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม ของผู้สูงอายุ อธิบายไว้ว่า เมื่อผู้สูงอายุเข้าร่วมเครือข่ายทางสังคมมากขึ้นจะมีแนวโน้มมีส่วนร่วมใน กิจกรรมทางสังคมมากขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากผู้สูงอายุได้มีปฏิสัมพันธ์กับเครือข่ายของตนเอง ทำให้ ผู้สูงอายุได้มีโอกาสรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ความรู้ และคำแนะนำต่าง ๆ เกิดแรงจูงใจทำให้ผู้สูงอายุเข้า ร่วมกิจกรรมต่าง ๆ มากขึ้น เครือข่ายทางสังคมสามารถกระตุ้นให้บุคคลมีความคิด ความเชื่อ และเกิด พฤติกรรมต่าง ๆ ได้ตามลักษณะของเครือข่านั้น ๆ เครือข่ายทางสังคม มีผลต่อการตอบสนองความต้องการของผู้สูงอายุ ทำให้ผู้สูงอายุเข้าถึงและได้รับบริการด้านต่าง ๆ มากขึ้น ได้รับการยอมรับและ รู้สึกว่าตนเอง

มีคุณค่าต่อผู้อื่น จึงเป็นเหมือนสะพานที่เป็นตัวเชื่อมระหว่างบุคคลกับครอบครัว และ บุคคลกับชุมชน และสังคม และมีอิทธิพลต่อการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับบุคคล หากผู้สูงอายุเข้า ร่วมเครือข่ายทางสังคมมากจะมีแนวโน้มมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม 4) ความผูกพันต่อชุมชน เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม ของผู้สูงอายุ ทั้งนี้เพราะผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่ในชุมชนเป็นระยะเวลานานจะสามารถพัฒนา ความสัมพันธ์ภายในชุมชนได้ดีกว่าผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่ในชุมชนเป็นระยะสั้นซึ่งจากผลการวิจัยพบว่า ผู้สูงอายุส่วนใหญ่อยู่ในชุมชนซึ่งเป็นถิ่นกำเนิดของตนเอง คนในชุมชนให้ความเคารพนับถือและให้ ความช่วยเหลือต่าง ๆ ทำให้ผู้สูงอายุรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง ผู้สูงอายุจะยิ่งให้ความสนใจในการทำ กิจกรรมของชุมชนมากขึ้น ดังนั้นหากผู้สูงอายุมีความสัมพันธ์ต่อชุมชนมากจะมีแนวโน้มในการทำ กิจกรรมทางสังคม 5) การรับรู้ภาวะสุขภาพ เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทาง สังคมของผู้สูงอายุ แสดงว่า เมื่อผู้สูงอายุมีการรับรู้สุขภาพของตนเองว่าอยู่ในระดับเจ็บป่วยสูงจะมี แนวโน้มมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคมน้อย ในทำนองเดียวกันเมื่อผู้สูงอายุมีการรับรู้สุขภาพดีจะมี แนวโน้มมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม

2.1.4.2 กิจกรรมการออกกำลังกาย ได้กล่าวไว้ว่า กิจกรรมการออกกำลังกาย เป็นสิ่งที่มี ประโยชน์แก่ผู้สูงอายุ ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงของร่างกายจากความเสื่อม จึงจำเป็นต้องออกกำลังกาย เพื่อป้องกันการเสื่อมสภาพและพิการของอวัยวะต่างๆ เช่น กล้ามเนื้อ และ ข้อต่างๆ ปอดและหัวใจ เป็นต้น การออกกำลังกายยังช่วยให้ร่างกายคล่องตัว ไม่หกล้มง่าย และไม่อ้วนเกินไป ซึ่งเป็นปัจจัยเสี่ยงต่อการเป็นโรคเบาหวาน ไขมันในเลือดสูง หรือความดันโลหิตสูง นอกจากนั้นยังช่วยให้ผู้สูงอายุ ได้ลดความเครียด และทำให้สมรรถภาพทางเพศดีขึ้น (พรชูลย์, 2555) นอกจากนั้น กองส่งเสริมความรอบรู้และสื่อสารสุขภาพ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข(2561) กล่าวถึง รูปแบบการออกกำลังกายที่เหมาะสมสำหรับผู้สูงอายุได้แก่

1) การเดินหรือวิ่งช้าๆ ผู้สูงอายุควรเริ่มออกกำลังกายจากเบาไปหนักโดยเริ่มจากการเดินช้าๆ เพื่อให้ร่างกายปรับสภาพสักระยะหนึ่ง จนร่างกายเคยชินกับการเดินแล้วค่อยเพิ่มความเร็วขึ้นเป็นการเดินเร็วหรือการวิ่ง สำหรับผู้ที่มีปัญหาเกี่ยวกับข้อเข่าหรือข้อเท้าก็ไม่ควรวิ่งเนื่องจากจะส่งผลให้เกิดอาการบาดเจ็บมากขึ้น การเดินหรือวิ่งสามารถทำได้ทั้งที่สนามหรือสวนสุขภาพที่มีอากาศปลอดโปร่ง มีพื้นผิวที่เรียบเพื่อไม่ให้สะดุดล้ม นอกจากนี้ควรเลือกสวมรองเท้าผ้าใบที่กระชับเพื่อรักษาข้อต่อต่างๆ ไม่ให้ได้รับแรงกระแทกมากเกินไป

2) กายบริหาร ทางเลือกสำหรับผู้ที่ต้องการออกกำลังกายที่บ้าน โดยสามารถออกกำลังกายได้ทุกสัดส่วน พร้อมทั้งฝึกความอดทน การทรงตัว และความยืดหยุ่นของร่างกาย ซึ่งกายบริหารมีหลายท่าให้เลือกตามความเหมาะสม เช่น เหยียดน่อง เขย่งปลายเท้า ย่อเข้า โยกลำตัว เป็นต้นทางเลือกสำหรับผู้ที่ต้องการออกกำลังกายที่บ้าน โดยสามารถออกกำลังกายได้ทุกสัดส่วน พร้อมทั้งฝึกความอดทน การทรงตัว และความยืดหยุ่นของร่างกาย ซึ่งกายบริหารมีหลายท่าให้เลือกตามความเหมาะสม เช่น เหยียดน่อง เขย่งปลายเท้า ย่อเข้า โยกลำตัว เป็นต้น

3) ว่ายน้ำหรือเดินในน้ำ การออกกำลังกายในน้ำสำหรับผู้สูงอายุ เหมาะกับผู้มีข้อเข่าเสื่อมเพราะการว่ายน้ำช่วยลดแรงกระแทกโดยตรงกับพื้นแข็ง ช่วยในการฝึกกล้ามเนื้อในส่วนต่างๆของร่างกายและฝึกการหายใจอย่างเป็นระบบได้ สำหรับผู้สูงอายุที่ว่ายน้ำไม่เป็น สามารถออกกำลังกายได้โดยการเดินในน้ำไปมาเพื่อให้กล้ามเนื้อได้ออกแรงมากขึ้น

4) ชี้อัจกรยาน การชื้อัจกรยานเหมาะสมสำหรับผู้สูงอายุที่มีความแข็งแรง เนื่องจากต้องควบคุมัจกรยานและออกแรงมากกว่าปกติ การชื้อัจกรยานช่วยเสริมความแข็งแรงของ กล้ามเนื้อขามากขึ้น อีกทั้งยังทำให้ได้รับความเพลิดเพลินจากการชื้อไปยังสถานที่ต่างๆ และเหมาะกับการไปเป็นหมู่คณะ

5) รำมวยจีน รำมวยจีนเป็นการออกกำลังกายที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุที่ให้ทั้ง ความอดทน ความแข็งแรง ความยืดหยุ่น ซึ่งนอกจากทางด้านร่างกายแล้วยังช่วยในการฝึกจิตใจ และการหายใจให้เป็นไปตามธรรมชาติ การรำมวยจีนทำให้ผู้สูงอายุได้เข้าสังคมมากขึ้น เนื่องจากจะได้นำร่วมออกกำลังกายกันเป็นกลุ่ม และช่วยสร้างสังคมผู้สูงอายุที่มีความชอบในการดูแลตัวเองอีกด้วย

6) โยคะ โยคะเป็นวิทยาศาสตร์แขนงหนึ่งที่ส่งผลให้ผู้ปฏิบัติมีสุขภาวะที่ดีขึ้น ทั้งด้านร่างกายและจิตใจ แต่การออกกำลังกายด้วยโยคะจะต้องมีการฝึกฝนอย่างถูกวิธีถึงจะได้ผลดีต่อร่างกาย

2.1.4.3 กิจกรรมการท่องเที่ยว คือ การเดินทางไกลในโลกกว้าง การท่องเที่ยวในเมืองไทย ทั้งกรุงเทพมหานครและต่างจังหวัด การเป็นมัคคุเทศก์หรือไกด์บรรยายในการท่องเที่ยว การเขียน หนังสือคู่มือการท่องเที่ยว เป็นต้น เนื่องจากการเดินทางท่องเที่ยวเป็นการส่งเสริม ประสพการณ์ของชีวิต เสริมสร้างความคิดให้ก้าวไกล ทำให้ชีวิตไม่ต้องอยู่กับที่ตลอดเวลา เหมือนกับ ได้ชาร์จไฟหรือชาร์จ แบตเตอรี่ให้ตัวเอง ทำให้มองดูเปล่งปลั่งดังคนหนุ่มสาวอยู่เสมอ ชีวิตมีความสุข สนุกสนานไปอีกรูปแบบ หนึ่ง แม้ว่าเหน็ดเหนื่อยกับการเดินทางบ้างก็ตาม แต่ก็เป็นการสร้างความ สนุกสนานรื่นเริงบันเทิงใจ ได้เป็นอย่างดี เมื่อหัวใจเป็นสุข ทุกข์ย่อมไม่มี เป็นการหนีความ เปลี่ยนแปลงของร่างกายก่อนวัยอัน ควรไม่มากนักน้อย กิจกรรมการท่องเที่ยวนี้อาจเป็นการเข้าชม พิพิธภัณฑ์ สวนสัตว์ วัดวาอาราม พระราชวัง อุทยานประวัติศาสตร์ อุทยานธรรมชาติ การท่องเที่ยว เชิงเกษตรนิเวศน์ การท่องเที่ยว แบบร่วมอาศัยบ้านเดียวกันกับคนในท้องถิ่นหรือโฮมสเตย์ การท่องเที่ยวแบบวิถีสุขภาพ ฯลฯ ซึ่งปัจจุบันสถานที่ท่องเที่ยวหลายแห่งให้ผู้สูงอายุเข้าชมโดยไม่เก็บค่าเข้าชม หรือถ้ามีการเก็บก็เพียง ครั้งเดียว นอกจากนั้น ยังมีบริการรถนั่งขึ้น รถกระเช้าไว้บริการให้แก่ ผู้สูงอายุ รวมทั้งค่าโดยสาร รถไฟ รถประจำทาง รถปรับอากาศ ลดราคาให้กับผู้สูงอายุด้วย (พรชุลย์, 2555) นอกจากนั้นลัคนา และธีระวัฒน์ (2561) ได้สรุปพฤติกรรมกลุ่มนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุ ไว้ ดังนี้ 1) ต้องการแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงเป็นสิ่งดึงดูดใจต่อการเดินทางเข้ามา ท่องเที่ยว นอกจากนี้ต้องเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สามารถสัมผัสความรู้สึกได้ยาวนานเหมือนการ ท่องเที่ยวแบบ เนิบช้าหรือแบบไม่เร่งรีบและต้องเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ไม่มีนักท่องเที่ยวจำนวนมาก เนื่องจาก นักท่องเที่ยวผู้สูงอายุไม่สามารถเดินทางไปตามสถานที่ท่องเที่ยวต่าง ๆ ได้รวดเร็วเหมือน นักท่องเที่ยวกลุ่มอื่นทำให้การเดินทางมีความล่าช้า 2) ต้องการทางท่องเที่ยวแบบกลุ่มหรือหมู่คณะ โดยมีครอบครัวหรือญาติร่วม เดินทางและร่วมตัดสินใจซึ่งผู้สูงอายุนิยมเดินทางไปเที่ยวกับลูกหลาน ญาติพี่น้องหรือคนในครอบครัว 3) ต้องการความสะดวกสบายในการเดินทางภายในแหล่งท่องเที่ยว เน้นมากกว่า ความหรูหรา ทั้งการเดินทางโดยทางเท้า และ ทางรถยนต์ เช่น ถนนต้องมีความลาดชัน น้อยเรียบ และสามารถใช้รถเข็นได้ นอกจากนี้ระยะทางในการเที่ยวชมสำหรับนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุ ไม่ควรเกิน ครึ่งชั่วโมงต่อรอบ ด้วยข้อจำกัดทางร่างกายของนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุ 4) ต้องการด้าน ความปลอดภัยของเมืองท่องเที่ยวที่ตั้งของที่พักแหล่งท่องเที่ยว ทางธรรมชาติ การบริการด้านความ

ปลอดภัยของเจ้าหน้าที่เป็นสำคัญเช่นเจ้าหน้าที่นำเที่ยวต้องควรมี ความรู้ด้านการปฐมพยาบาลมีจุดบริการด้านสุขภาพในสถานที่ท่องเที่ยวมีสิ่งอำนวยความสะดวกทาง การแพทย์ 5) ต้องการอาหารเพื่อสุขภาพเนื่องจากสุขภาพของผู้สูงอายุจะมีความเสี่ยงในการ ติดเชื้อทางด้านอาหารและน้ำได้มากกว่านักท่องเที่ยวอื่นๆ และนอกจากนี้ภายในแหล่งท่องเที่ยว ต้องมีการนำเสนอจุดเด่นของอาหารท้องถิ่นที่หลากหลาย

2.1.2.4 กิจกรรมงานอดิเรก งานอดิเรกสำหรับผู้สูงอายุ เป็นงานที่ทำยามว่างเพื่อความ พละคลายและสามารถทำได้ทุกเพศทุกวัยโดยเฉพาะอย่างยิ่ง สำหรับผู้สูงอายุเพราะวัยนี้ไม่มีภาระ หรือความกังวลในการทำงาน แต่อาจเครียดที่ไม่ได้ไปไหน ไม่ได้พบเจอใครหรือสิ่งใหม่เท่าวัยอื่น งาน อดิเรกจึงเหมาะแก่การเพิ่มคุณค่าและความสุขในการใช้ชีวิต (My Luck nursinghome, 2563) โดย พรชุลย์ (2555) ได้กล่าวถึงกิจกรรมงานอดิเรกของผู้สูงอายุประกอบด้วย การทำงานฝีมือ งาน เย็บปักถักร้อย ทอผ้า ทำหุ่น ทำอาหารคาวหวาน งานวาดภาพ ฟ้อนรำหรือเต้นรำ ร้องเพลง งานช่าง ไม้ การจัดสวน เป็นต้น กิจกรรมงานอดิเรกเป็นการทำงานที่ตนเองรักหรือชอบ และประสงค์ที่จะทำ ต่อเพื่อความผ่อนคลาย เป็นความบันเทิงให้กับชีวิตตนเอง บางครั้งรู้สึกอึดอัดและพึงพอใจกับผลงาน ที่ได้รับ เช่น งานฝีมือต่างๆ และยังเป็นความสนุกสนานยิ่งขึ้นเมื่อได้มอบสิ่งที่เป็งานฝีมือเหล่านั้นแก่ลูก หลาน ญาติ พี่น้อง และเพื่อนฝูง ซึ่งงานอดิเรกนี้บางครั้งทำให้ผู้สูงอายุมีโอกาสบำเพ็ญสาธารณะ ประโยชน์ เช่น การเป็นอาสาสมัคร การเป็นวิทยากรอบรมวิชาการและวิชาชีพแก่สังคม เป็นการ ถ่ายทอดภูมิปัญญาจากคนรุ่นหนึ่งสู่รุ่นต่อไป ทำให้มีการดำรงสืบทอดศิลปวัฒนธรรมอันดีงามของ ท้องถิ่นและของชาติสืบไปนอกจากนั้น รุ่งนภา (2542) ได้กล่าว งานอดิเรกมีความสำคัญและมี ประโยชน์อย่างยิ่งต่อผู้สูงอายุเพราะงานอดิเรก ช่วยทำให้ผู้สูงอายุเกิดความเพลิดเพลินใจ และรู้สึกว่ ตนยังเป็นบุคคลที่มีประโยชน์ต่อสังคม

สรุป ประเภทของกิจกรรมนันทนาการสำหรับผู้สูงอายุประกอบด้วย กิจกรรมทาง สังคม เป็นกิจกรรมเสริมสร้างมนุษยสัมพันธ์ ความเข้าใจ ความสามัคคี ได้แก่ การเข้าร่วมในงานบุญ งานประเพณีงานเทศกาล กิจกรรมออกกำลังกาย คือกิจกรรมที่มีประโยชน์แก่ผู้สูงอายุมีรูปแบบที่ หลากหลาย เช่น การเดินหรือวิ่งช้าๆ การบริหารร่างกาย การว่ายน้ำ และการขี่จักรยาน เป็นต้น กิจกรรมการท่องเที่ยว เป็นการพักผ่อนหย่อนใจ การเดินทางไปยังสถานที่ต่างๆ เช่น การเข้าชม พิพิธภัณฑ์ สวนสัตว์ วัด พระราชวัง เป็นต้น และกิจกรรมงานอดิเรก เป็นงานที่ทำยามว่างเพื่อความ พละคลาย ได้แก่ การทำงานฝีมือ การเย็บปักถักร้อย การทำอาหาร วาดภาพ เป็นต้น ดังนั้นการจัด กิจกรรมฝึกอบรมเรื่องศิลปประเพณีสำหรับผู้สูงอายุชุมชนวัดน้อยนอกจังหวัดนนทบุรี ช่วยให้ ผู้สูงอายุ ได้ร่วมกลุ่มทำกิจกรรมและสามารถนำไปทำเป็นอดิเรกเพื่อความผ่อนคลาย สร้างรายได้

2.2 ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมฝึกอบรม

2.2.1 การวางแผนและการจัดโครงการนันทนาการ

เทพประสิทธิ์ (2554) ได้อธิบายหลักการการวางแผนและการจัดโครงการนันทนาการ ดังนี้

2.2.2.1 วัตถุประสงค์ในการวางแผน

- 1) เพื่อเป็นกรอบแนวทาง การกำหนดทิศทางในการดำเนินการปฏิบัติ

2) เพื่อเป็นการกำหนดเป้าหมายการดำเนินการ ทราบหรือกำหนดจุดมุ่งหมายปลายทางผลการดำเนินการที่ชัดเจน

3) เพื่อการดำเนินการมีขั้นตอนการทำงานและกระบวนการปฏิบัติ เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการไม่สับสนซับซ้อน ลดความเสี่ยง

4) เพื่อการบริหารให้มีการตรวจสอบติดตาม ควบคุมการดำเนินงาน การพัฒนาต่อเนื่องอย่างมีมาตรฐาน

2.2.2.2 ประเภทของแผนรูปแบบต่าง ๆ ได้แก่

1) แผนตามระยะเวลา เช่น แผนระยะสั้นไม่เกิน 1 ปี แผนระยะกลางไม่เกิน 2 ปี และแผนระยะยาวเกิน 2 ปี

2) แผนตามกิจกรรม เช่น แผนปฏิบัติการหรือแผนดำเนินการ และแผนกลยุทธ์

3) แผนตามลักษณะการใช้ เช่น แผนเฉพาะกิจ และแผนประจำ

2.2.2.3 ประโยชน์ของการวางแผน

1) ช่วยลดความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นในอนาคต
 2) ช่วยสร้างความมั่นใจให้ทำงาน
 3) ช่วยกำหนดวิธีในการดำเนินการและการปฏิบัติงานที่ชัดเจน
 4) สามารถควบคุมเวลา ทรัพยากรต่าง ๆ ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น
 5) สามารถเชื่อมโยงความสัมพันธ์ผลงานของอดีต งานปัจจุบัน และงานที่จะทำในอนาคต การแผนมีความจำเป็นต่อการดำเนินการในภารกิจต่าง ๆ เช่น การดำเนินโปรแกรมหรือโครงการต่าง ๆ เพราะว่าแผนสามารถจะคาดการณ์ผลการกระทำอย่างเป็นระบบและลดความเสี่ยงในการดำเนินการ โดยสามารถดำเนินการดังนี้

- มีการกำหนดล่วงหน้าถึงแนวทางการดำเนินการ
- เพื่อเป็นการตั้งวัตถุประสงค์ เพื่อเป้าหมาย และกำหนดตัวชี้วัด
- มีการแสดงขั้นตอนดังตัวอย่างคำที่ใช้ดังนี้

What อะไร

When เมื่อไหร่

Where ที่ไหน

Why ทำไม

Who ใคร

How อย่างไร

- เพื่อผลสัมฤทธิ์หรือประสิทธิภาพ โดยการกำหนดค่าเชิงปริมาณและเชิง

คุณภาพ

- เป็นกระบวนการบริหารที่เป็นระบบ มีการวางแผน ดำเนินการและประเมินรูปแบบโครงสร้างของแผนเริ่มต้นที่ 1. แผน (plan) 2. แผนงาน (program) 3. โครงการ (project) 4. งาน (task) และ 5. กิจกรรม (activity)

2.2.2.4 องค์ประกอบของระบบการวางแผนเพื่อการบริหารงานปฏิบัติตามขั้นตอน

ดังนี้

- 1) การเตรียมการสำหรับการวางแผน
- 2) การพัฒนาแผนหรือการจัดทำแผนเพื่อเริ่มงาน
- 3) การจัดทำแผนเพื่อการปฏิบัติการ
- 4) การกำหนดด้านการติดตาม กำกับควบคุมและการประเมิน
- 5) การปรับแผนหรือการจัดทำแผนใหม่

2.2.2 กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ เป็นการส่งเสริมการปฏิสัมพันธ์ของสมาชิกในกลุ่มได้แสดงออกในรูปแบบความเพลิดเพลินในการทำกิจกรรม เกิดทักษะเห็นคุณค่าในตนเอง

2.2.2.1 หลักการเรียนรู้ของกลุ่มสัมพันธ์

- 1) ความมั่นใจที่ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมไม่กระการรับรู้มากที่สุด
- 2) ความมั่นใจกลุ่มเป็นแหล่งความรู้สำคัญ ให้ผู้เรียนมีโอกาสเรียนรู้จากกลุ่มจะได้ปรับตัวทำงานร่วมกับกลุ่มได้ดี
- 3) ควรเน้นการค้นหาค้นหาตนเองเป็นกระบวนการสำคัญ จะช่วยให้ผู้เรียนจดจำได้ดีและส่งต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมได้ดี
- 4) ควรเน้นให้ผู้เรียนรู้จักกระบวนการคิด วิเคราะห์ด้วยกระบวนการต่าง ๆ เพื่อหาคำตอบ (กำโซค, 2559)

2.2.2.2 ลำดับขั้นการเรียนรู้ของกลุ่มสัมพันธ์

- 1) ขั้นการมีส่วนร่วม (Participation/Involvement Stage) ผู้เรียนต้องเรียนรู้ด้วยตนเอง ขยัน กระตือรือร้น ในการมีส่วนร่วมด้านต่าง ๆ เช่น ด้านทางร่างกาย อารมณ์ และทางสังคม ซึ่งจะเกิดปฏิสัมพันธ์ (Interaction) หรือการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ความรู้สึกนึกคิด ค่านิยม ความเชื่อ ฯลฯ ซึ่งจะช่วยทำให้การเรียนรู้เป็นไปอย่างกว้างขวางและเกิดผลดีอีกด้วย
- 2) ขั้นวิเคราะห์ (Analysis Stage) เมื่อผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกระทำกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง และระยะต่อไปเป็นระยะที่ผู้เรียนจะร่วมกันวิเคราะห์ประสบการณ์การเรียนรู้ที่ตนเองได้ ซึ่งจะช่วยให้นักเรียนมีความรู้อย่างกว้างขวาง และยังช่วยให้ผู้เรียนสามารถประเมินความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในกลุ่ม วิธีการเรียน ผลของการเรียนรู้ของตนช่วยให้ผู้เรียนรู้จักตนเองได้ดีขึ้น
- 3) ขั้นสรุปและประยุกต์หลักการ (Generalization and and Applion Stage) เมื่อผู้เรียนค้นพบสิ่งที่ต้องการเรียนรู้ด้วยตนเอง ผู้เรียนจะรวมแนวที่ตนค้นพบ และแนวคิดที่ได้จากการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้อื่น แล้วสรุปเป็นหลักการของตนเอง การเรียนรู้ที่นอกเหนือจากจะเรียนรู้เพื่อแก้ปัญหาปัจจุบันแล้ว เราจะเรียนรู้เพื่อแก้ปัญหาและเพื่อสร้างสรรค์สิ่งใหม่ขึ้นในอนาคต ดังนั้น เป็นที่เชื่อถือได้ว่า เมื่อผู้เรียนได้มีโอกาสเรียนรู้และเข้าใจหลักการพฤติกรรมกลุ่มกับผู้นำนั้นหนทางการของเรื่องหนึ่ง ๆ แล้ว เขาจะสามารถนำหลักการนั้นไปประยุกต์ใช้ในอนาคตหรือประยุกต์ให้เข้ากับตนเองได้

4) **ขั้นประเมินผล (Evaluation Stage)** การเรียนรู้เกิดจากตัวผู้เรียนโดยตรง และเกิดจากการเรียนรู้ร่วมกันในกลุ่มย่อย ดังนั้น ผู้เรียนย่อมจะทราบผลการเรียนรู้ของตนและของกลุ่มได้เป็นอย่างดี (กำโชค, 2559)

สรุปการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มสัมพันธ์ ช่วยให้การจัดกิจกรรมฝึกอบรมเรื่องศิลปะประดิษฐ์สำหรับผู้สูงอายุชุมชนวัดน้อยนอกจังหวัดนนทบุรี เปิดโอกาสให้ผู้อบรมทุกคนได้มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม กล้าแสดงออกและช่วยให้ผู้เข้าอบรมได้ข้อมูลเพิ่มเติมมากขึ้น

2.3 ข้อมูลเกี่ยวกับงานศิลปะประดิษฐ์

2.3.1 ความหมายของศิลปะประดิษฐ์

ศิลปะประดิษฐ์ (Artistic Invention) เป็นผลงานศิลปะแขนงหนึ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้นด้วยมือ (hand-made) ที่ประณีต ละเอียดสวยงาม ที่เกิดจากความคิดสร้างสรรค์วัตถุประสงค์ที่หลากหลาย สร้างขึ้นเพื่อความสวยงาม หรือประดับตกแต่งเพื่อประโยชน์ใช้สอย ซึ่งมีผู้กล่าวถึงความหมายของศิลปะประดิษฐ์ ไว้ดังนี้ สมาคมคหเศรษฐศาสตร์แห่งประเทศไทยในพระบรมราชินูปถัมภ์ (2547) กล่าวว่า ศิลปะประดิษฐ์ หมายถึง สิ่งที่สร้างขึ้นอย่างมีฝีมือ การฝีมือที่สร้างขึ้นอย่างวิจิตรพิสดาร ผลงานที่สร้างขึ้นด้วยฝีมือประณีตพิถีพิถัน สิ่งสร้างสรรค์ด้วยฝีมืออย่างมีความงามทางศิลปะ

นอกจากนั้นรณชาติ (2553) กล่าวว่า ศิลปะประดิษฐ์ หมายถึง งานที่สร้างขึ้นเพื่อความสวยงาม สร้างความสุขใจแก่ผู้ประดิษฐ์และผู้พบเห็นเป็นการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ สร้างสมาธิ ปัญญา ส่งเสริมความคิดเชิงประหยัด และรู้คุณค่าของวัสดุ โดยการนำของใช้แล้วและเศษวัสดุมาดัดแปลง สร้างสรรค์เป็นผลงานที่มีคุณค่าและประโยชน์ใช้สอย สอดคล้องกับอัมพวัน (2557) ได้สรุปความหมายของศิลปะประดิษฐ์ หมายถึง งานที่สร้างสรรค์ด้วยมืออย่างประณีต ละเอียดอ่อน และสวยงาม หรือประดิษฐ์ขึ้นตามวัตถุประสงค์ที่หลากหลาย เพื่อตอบสนอง ความต้องการด้านต่างๆ ที่มีคุณค่าและประโยชน์ใช้สอย

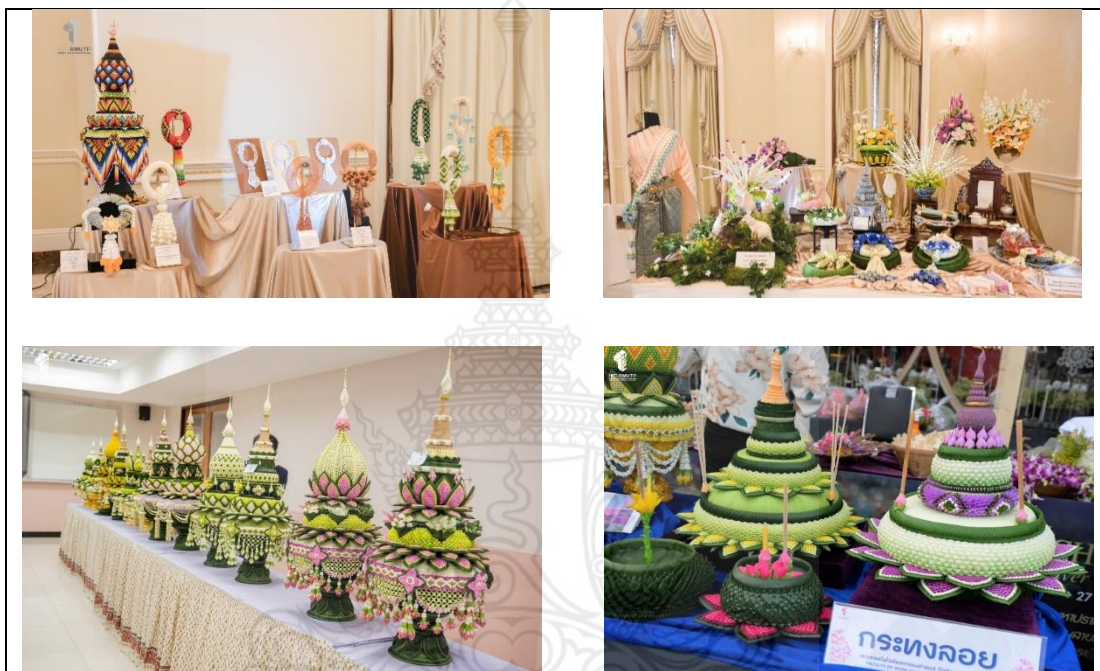
สรุปจากความหมายศิลปะประดิษฐ์ หมายถึง งานศิลปะชนิดหนึ่งที่มีมนุษย์ สร้างขึ้นด้วยความประณีตบรรจง มีความละเอียดอ่อนทางด้านฝีมือ ประดิษฐ์ขึ้นตามวัตถุประสงค์ที่หลากหลาย เพื่อตอบสนอง ความต้องการด้านต่างๆ ที่มีคุณค่าและประโยชน์ใช้สอย

2.3.2 ลักษณะศิลปะประดิษฐ์

ในปัจจุบันงานศิลปะประดิษฐ์มีการแบ่งลักษณะตามงานประดิษฐ์ จรรยา (2553) และคนพัฒน์ (2559) ได้กล่าวไว้ว่า งานศิลปะประดิษฐ์เป็นผลงานของมนุษย์ที่สร้างขึ้นมาด้วยมือที่มีคุณค่าทางความงามและความละเอียดประณีตสวยงาม โดยลักษณะงานของศิลปะประดิษฐ์สามารถแบ่งออกได้เป็น แบ่งออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

1) งานศิลปะประดิษฐ์แบบทั่วไป เป็นงานประดิษฐ์ที่ไม่มีความเป็นมาจากบรรพบุรุษหรือจากท้องถิ่น คือเป็นงานประดิษฐ์ที่บุคคลทั่วไปสามารถนำไปทำได้โดยอาศัยการศึกษาจากตำราหรือหนังสือศิลปะประดิษฐ์ เช่น ดอกไม้จากวัสดุเหลือใช้ หมวก ตุ๊กตา เครื่องเล่นต่าง ๆ และกรอรูป เป็นต้น

2) งานศิลปะประดิษฐ์แบบเอกลักษณ์ไทย เป็นลักษณะงานประดิษฐ์ที่ได้รับการสืบทอดมาจากรุ่นสู่รุ่นหรือได้รับมาจากบรรพบุรุษมีเฉพาะในท้องถิ่นนั้น ๆ งานประดิษฐ์หลายอย่างทำขึ้นเพื่องานประเพณีทางศาสนา เช่น งานใบตอง ดอกไม้สด พานพุ่ม มาลัย เครื่องแขวน บายศรี และแกะสลัก รวมถึงสิ่งประดิษฐ์บางอย่างก็ทำขึ้นเพื่อความสวยงามและความสนุกตามความชอบความสนใจของผู้ประดิษฐ์ เช่น วาไทย รถลาก ตุ๊กตา เป็นต้น

ภาพที่ 2.1 งานศิลปะประดิษฐ์แบบเอกลักษณ์ไทย

ที่มา: ผลงานนักศึกษาสาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ประยุกต์ มทร.พระนคร

2.3.3 ความสำคัญและประโยชน์ของงานศิลปะประดิษฐ์

งานศิลปะประดิษฐ์เป็นชิ้นงานที่ผลิตเพื่อนำไปใช้สอยให้เกิดประโยชน์โดยมีความประณีตสวยงาม เช่น เพื่อเป็นเครื่องใช้ ของเล่น เครื่องประดับ เครื่องตกแต่ง และเครื่องใช้ในงานพิธี นอกจากนี้ได้ชิ้นงานแล้วยังทำให้เกิดความสบายใจ มีสมาธิ ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ และเพิ่มรายได้ ซึ่งจรรยา (2553) ได้กล่าวถึงความสำคัญและ ประโยชน์ของงานศิลปะประดิษฐ์ไว้ดังนี้

- 1) ฝึกให้เกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สร้างผลงานให้มีรูปร่างแปลกใหม่และพัฒนาประดิษฐ์เดิมให้สามารถใช้ประโยชน์เพิ่มมากขึ้น
- 2) งานประดิษฐ์ใช้วัสดุต่าง ๆ ที่นำมาประกอบกันเป็นชิ้นงาน สามารถที่ใช้วัสดุอย่างอื่นทดแทนกันได้ และสามารถนำวัสดุที่มีในท้องถิ่นมาใช้ให้เกิดประโยชน์ได้
- 3) ฝึกให้รู้จักการวางแผนทำงานอย่างเป็นระบบ เป็นขั้นตอนการปฏิบัติเป็น การสร้างระเบียบวินัยให้รู้จักการทำงาน และมีนิสัยรักการทำงานในด้านงานประดิษฐ์
- 4) ให้ผู้ประดิษฐ์ได้รู้จักใช้และดูแลรักษาเครื่องมือในงานศิลปะประดิษฐ์ ได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมกับประเภทของงานศิลปะประดิษฐ์

5) ฝึกใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีความสุขในการสร้างสรรค์ชิ้นงานศิลปะประดิษฐ์ของตนเอง

6) ฝึกให้ผู้ประดิษฐ์รู้จักการประหยัด สามารถนำสิ่งของที่เหลือใช้มาทำให้เกิดประโยชน์มากที่สุดโดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายใน กองทุนมากนัก

7) เป็นการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่นให้มีการสืบทอดและพัฒนาต่อไปจากภูมิปัญญาเพิ่มการเรียนรู้ที่เป็นองค์รวมและเป็นผลงานของคนไทย

8) สามารถเพิ่มรายได้ให้กับผู้ประดิษฐ์โดยการนำออกไปจำหน่ายในโอกาสต่าง ๆ และสร้างเป็นอาชีพในอนาคตได้

9) เกิดความภาคภูมิใจในงานของตนเอง ทำให้บุคคลอื่นยอมรับความสามารถ ของตนเองได้ในระดับหนึ่ง

นอกจากนั้น ภาวศุทธิ (2555) ได้กล่าวไว้ว่า ศิลปวัฒนธรรมไทยของเรานั้นมีอยู่มากมาย แฝงไว้ด้วยความสวยงาม อ่อนช้อย ประณีต ทั้งในแง่ของรูปธรรมและนามธรรม ตลอดจนชีวิตและความเป็นอยู่ของคน ปัจจุบันนี้ศิลปวัฒนธรรมของไทยเรานั้นเป็นที่รู้จักกันอย่างกว้างขวางในหมู่ชาวต่างประเทศ ทั้งในแถบเอเชีย ยุโรป และอเมริกา การแกะสลักผักและผลไม้เป็นหนึ่งในศิลปะที่แสดงให้เห็นถึงวัฒนธรรมอันดีงามของไทย สะท้อนให้เห็นวิถีชีวิตของการกินอยู่ของคนไทยที่ประณีต ความเป็นผู้มีศิลปะ ไม่สุกเอาเผากิน เป็นการสะท้อนให้เห็นถึงความรัก ความปรารถนาดีของผู้ประคองประคองเพื่อให้แขกหรือผู้เป็นที่รักได้รับประทานผักและผลไม้แบบวิจิตรบรรจง ใช้ระดับบนโต๊ะอาหารให้สวยงาม และยังสะท้อนให้เห็นถึงความเป็นผู้มีวัฒนธรรมอีกด้วยการแกะสลักผักและผลไม้หรือเรียกว่าการทำเครื่องสด หมายถึง การนำผักและผลไม้มาเปลี่ยนแปลงจากรูปทรงเดิมเป็นรูปทรงใหม่ตามต้องการได้อย่างเหมาะสม โดยใช้เครื่องมือแกะหรือขุด เช่น แกะสลักเป็นรูปดอกไม้ ใบไม้ สัตว์ ของใช้ และลวดลายต่าง ๆ การแกะสลักผักและผลไม้ เดิมเป็นวิชาการชั้นสูงของกุลสตรีในวัง ที่ต้องฝึกฝนและเรียนรู้จนเกิดความชำนาญ บรรพบุรุษของไทยได้มีการแกะสลักกันมานานแล้ว แต่จะเริ่มกันมาตั้งแต่สมัยใดนั้นไม่มีผู้รู้เนื่องจากไม่มีหลักฐานที่แน่ชัด จากหนังสือเล่มหนึ่งชื่อว่า ตำรับท้าวศรีจุฬาลักษณ์ ได้กล่าวถึงพิธีต่าง ๆ ในสมัยนั้น

2.4 ข้อมูลชุมชนวัดน้อยนอก จังหวัดนนทบุรี

วัดน้อยนอก จังหวัดนนทบุรี ที่ตั้ง เลขที่ 58 หมู่ที่ 4 ซอยรัตนานิเบศร์ 42 ถนนรัตนานิเบศร์ ตำบลบางกระสอ อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี 11000 เจ้าอาวาสพระมหานพดล อาสโภ

2.4.1 ประวัติวัดน้อยนอก

วัดน้อยนอก เป็นวัดเก่าแก่ที่สร้างขึ้นในสมัยแผ่นดินสมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรี (สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช) ก่อนการสถาปนากรุงรัตนโกสินทร์ ตามประวัติที่ได้ขุดค้นพบแผ่นจารึกที่ทำด้วยทองแดง กล่าวว่า ขุนศรีมงคล ได้พาเหล่าทหารตีฝ่าวงล้อมเข้าศึก มุ่งหน้ามายังทิศใต้ แต่ถูกแม่ทัพและทหารพม่าไล่ติดตามหมายปลิดชีพ ในขณะที่นั้นขุนศรีมงคลและเหล่าทหารที่ติดตามได้หนี การตามล่ามาถึงฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา ซึ่งเป็นคุ่มน้ำกว้างใหญ่ขวางอยู่เบื้องหน้า จึงไม่สามารถที่จะพาเหล่าทหารที่ติดตามข้ามหนีไปได้อีกแล้ว ขุนศรีมงคลจึงตั้งสัตยาธิษฐานว่า...

“หากเราและเหล่าทหารที่ติดตามมานี้รอดพ้นจากการติดตามของพม่ารามัญแล้วไซ้

จักสร้างวัดเพื่อเป็นพุทธสถาน ให้สืบทอดอายุพระพุทธศาสนาสืบไป ”

จากนั้นขุนศรีมณฑลจึงนำเหล่าทหารที่ติดตามไปซ่อนตัวอยู่ที่ใต้ต้นโพธิ์ ริมปากคลอง (คลองบางกระสอในปัจจุบัน) เมื่อแม่ทัพและทหารพม่าตามมาถึง ริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา บริเวณต้นโพธิ์ที่ขุนศรีมณฑลและทหารที่ติดตามซ่อนตัว อยู่กลับมองไม่เห็น ขุนศรีมณฑลและเหล่าทหารที่นั่น เข้าสมาธิอย่างสงบใต้ต้นโพธิ์นั้น ซึ่งสร้างความประหลาดใจแก่แม่ทัพพม่าผู้นั้นเป็นอย่างยิ่ง

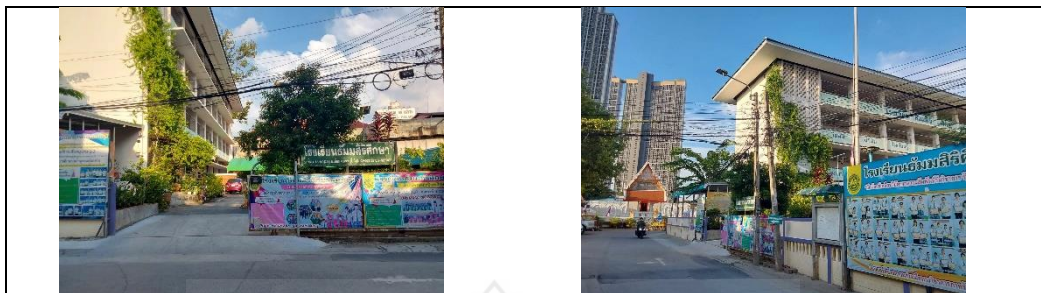
ต่อมาขุนศรีมณฑลและเหล่าทหารที่ติดตามและชาวบ้านผู้มีจิตศรัทธาที่อาศัยในถิ่นแถบใกล้เคียงช่วยกันสร้างวัดนี้ขึ้นมา ตั้งสัตยาธิฐานที่ขุนศรีมณฑลได้ให้ไว้เป็นมั่นจนสำเร็จ เมื่อสร้างวัดแล้วเสร็จขุนศรีมณฑลจึงถวายนามวัดนี้ว่า “วัดน้อย” ดังเช่นชื่อบุตรสาวของท่านเพื่อเป็นอนุสรณ์สืบไป (ปัจจุบันมีการเติมคำว่า “นอก” เข้าไปเพื่อให้คล้องกับ วัดน้อยใน

ภาพที่ 2.2 วัดน้อยนอก

2.4.2 โรงเรียนธัมมสิริศึกษานนทบุรี

โรงเรียนธัมมสิริศึกษานนทบุรี ที่ตั้ง เลขที่ 58 ซอย 15 ถนนนนทบุรี 1 ตำบลบางกระสอ อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี 11000 ซึ่งตั้งในพื้นที่วัดน้อยนอก เปิดสอนระดับชั้นเตรียมอนุบาลถึงประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน

ภาพที่ 2.3 โรงเรียนธัมมสิริศึกษานนทบุรี

2.4.3 ชุมชนวัดน้อยนอก

ชุมชนวัดน้อยนอกที่ตั้ง หมู่ 4 ซอยรัตนานิเบศร์ 42 ถนนรัตนานิเบศร์ ต.บางกระสอ อ.เมือง จ.นนทบุรี มีบ้านเรือนประชาชนประมาณ 100 หลังคาเรือน และตั้งอยู่ริมแม่น้ำเจ้าพระยา

ภาพที่ 2.4 ชุมชนวัดน้อยนอก

2.5 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ปริญญาภาส และปณิสรา (2565) ศึกษาหลักสูตรโรงเรียนผู้สูงอายุเทศบาลเมืองเขลางค์นคร อ.เมืองลำปาง จ.ลำปาง. ผลการวิจัยพบว่า

1. หลักสูตรโรงเรียนผู้สูงอายุเทศบาลเมืองเขลางค์นคร อ.เมืองลำปาง จ.ลำปาง มี 11 องค์ประกอบได้แก่ 1) ปัญหาและความจำเป็น 2) วิสัยทัศน์ของหลักสูตร 3) หลักการของหลักสูตร 4) จุดมุ่งหมายของหลักสูตร 5) คุณสมบัติของผู้เรียน 6) ระยะเวลาในการศึกษา 7) โครงสร้างและเนื้อหาหลักสูตร 8) กิจกรรมการเรียนการสอน 9) ข้อกำหนดการเรียน 10) สื่อทรัพยากรและแหล่งเรียนรู้ 11) การวัดและประเมินผล ผลการตรวจสอบคุณภาพหลักสูตรโดยผู้เชี่ยวชาญ พบว่า หลักสูตรโรงเรียนผู้สูงอายุเทศบาลเมืองเขลางค์นคร อ.เมืองลำปาง จ.ลำปางมีความเหมาะสมและความสอดคล้องในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. ผลการทดลองใช้หลักสูตรที่พัฒนาขึ้นพบว่า

2.1 ผู้สูงอายุที่เรียนด้วยหลักสูตรโรงเรียนผู้สูงอายุเทศบาลเมืองเขลางค์นคร อ.เมืองลำปาง จ.ลำปาง มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยเท่ากับ 26.44 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 88.14

2.2 ผู้สูงอายุที่เรียนด้วยหลักสูตรโรงเรียนผู้สูงอายุเทศบาลเมืองเขลางค์นคร อ.เมืองลำปาง จ.ลำปาง มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ผู้สอนและผู้เรียนมีความคิดเห็นต่อหลักสูตรโรงเรียนผู้สูงอายุเทศบาลเมืองเขลางค์นคร อ.เมืองลำปาง ด้านบริบทด้านปัจจัยตัวป้อนด้านกระบวนการและด้านผลผลิตภาพรวมอยู่ในระดับมาก

นวรรตน์ และคณะ (2563) รูปแบบการจัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุตามหลัก 3 อ ในโรงเรียนผู้สูงอายุ ผลการวิจัย พบว่า

1. ความต้องการการจัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพตามหลัก 3 อ พบว่า ผู้สูงอายุของโรงเรียนผู้สูงอายุตำบลยุโป อำเภอเมือง จังหวัดยะลา มีความต้องการการจัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพตามหลัก 3 อ ดังนี้ ด้าน อ: อาหาร จำนวน 7 กิจกรรม ด้าน อก: ออกกำลังกาย จำนวน 9 กิจกรรม ด้าน อด: อารมณ์ จำนวน 11 กิจกรรม

2. รูปแบบการจัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุตามหลัก 3 อ. ของโรงเรียนผู้สูงอายุตำบลยุโป อำเภอเมือง จังหวัดยะลา ได้แก่ 3 อ Yupo Model ประกอบด้วย 1) อ: อาหาร เป็นกิจกรรมที่เน้นความรู้เกี่ยวกับอาหาร (Knowledge) อาหารเฉพาะโรค อาหารชะลอวัย อาหารที่ช่วยระบบขับถ่าย อาหารบำรุงสมอง และอาหารปลอดภัย 2) อก: ออกกำลังกาย เป็นกิจกรรมที่เน้นทักษะการออกกำลังกาย (Skill) ได้แก่ บาสโลบ กีฬาพื้นบ้าน มณีเวช ตารางเก้าช่อง ฮูลาฮoop ไม้พลอง แอโรบิก แก้วแขวน และโยคะ และ 3) อด: อารมณ์ เป็นกิจกรรมที่มุ่งเน้นด้านจิตใจ จิตวิญญาณ และสัมพันธภาพ (Relationship) ได้แก่ การร้องเพลงคาราโอเกะ รำวง รำโนราห์ ทำอาหาร ร้องเพลง เล่นดนตรีพื้นบ้าน ทักษะศึกษา ปฏิบัติธรรม ปลุกผักสวนครัวปลอดภัย ผักคอนโด เลี้ยงรุ่น และกิจกรรมรอบกองไฟ

3. ผลการประเมินประสิทธิภาพของรูปแบบการจัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุตามหลัก 3 อ โรงเรียนผู้สูงอายุตำบลยุโป อำเภอเมือง จังหวัดยะลา พบว่า ประสิทธิภาพของรูปแบบการจัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุตามหลัก 3 อ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($M=4.80$, $SD=0.20$)

รูปแบบ 3 อ Yupo Model ที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ สามารถนำมาบูรณาการในการพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนสำหรับผู้สูงอายุของโรงเรียนผู้สูงอายุ ตำบลยุโป อำเภอเมือง จังหวัดยะลา เพื่อส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุต่อไป

พาณิษฐ์ พรสวรรค์ และพรกมล (2562) ศึกษาความต้องการและแนวทางพัฒนาบทบาทผู้สูงอายุในการพัฒนาสังคมชุมชนบ้านทุ่งใหญ่ ตำบลภูกระดัง อำเภอภูกระดัง จังหวัดเลย ผลการวิจัยสรุปได้ ดังนี้ ความต้องการของผู้สูงอายุมี 3 ด้าน คือ ด้านตนเอง ด้านครอบครัว และด้านชุมชน พบว่า ผู้สูงอายุมีความต้องการพื้นฐานทางด้านตนเองเป็นหลัก ทั้งด้านร่างกายและจิตใจ ไม่ว่าจะเป็นอาหาร การพักผ่อน การออกกำลังกาย รายได้ และการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ของครอบครัวและชุมชน แนวทางพัฒนาบทบาทผู้สูงอายุในการพัฒนาสังคมชุมชนบ้านทุ่งใหญ่ด้านตนเอง 1) ด้านอาหาร ควรบริโภคอาหารที่มีสารอาหารครบถ้วน 2) ด้านการออกกำลังกาย เน้นการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพหรือนันทนาการ เพื่อผ่อนคลาย ควรออกกำลังกายเบาๆ เป็นประจำและสม่ำเสมอ 3) ด้านรายได้ ครอบครัวควรเอาใจใส่ในเรื่องค่าใช้จ่ายว่ามีเพียงพอหรือไม่ 4) ด้านจิตใจ ควรส่งเสริมให้ผู้สูงอายุมีบทบาทในกิจกรรมทางศาสนา

ธชา สมบัติ และโรจพล (2561) ศึกษาวิจัยเรื่อง พฤติกรรมนันทนาการของผู้สูงอายุในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย ผลการวิจัย พบว่า เพศที่ตอบแบบสำรวจโดยส่วนมากเป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 55.24 ด้าน สถานภาพสมรส โดยส่วนมากมีสถานภาพสมรส/คู่ คิดเป็นร้อยละ 69.52 ด้านสถานภาพการเป็นอยู่ ในครอบครัว โดยส่วนมากเป็นหัวหน้าครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 61.58 มีระดับการศึกษาโดยส่วนมาก จบระดับประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 62.26 โดยผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากไม่มีโรคประจำตัว คิดเป็นร้อยละ 50.79 มีการออกกำลังกาย คิดเป็นร้อยละ 95.24 โดยชนิดของการออกกำลังกายโดย ส่วนมากเป็นการเดิน คิดเป็นร้อยละ 62.22 โดยระยะเวลาการออกกำลังกายโดยส่วนมากใช้เวลา 30 - 60 นาที คิดเป็นร้อยละ 58.41 มีความถี่ของการออกกำลังกายโดยส่วนมาก จำนวน 3 - 4 ครั้ง/สัปดาห์ คิดเป็นร้อยละ 50.48 โดยส่วนมากมีกิจกรรมนันทนาการ คิดเป็นร้อยละ 90.48 กิจกรรมนันทนาการ โดยส่วนมาก ดูโทรทัศน์คิดเป็นร้อยละ 65.71 ออกกำลังกายคิดเป็นร้อยละ 30.79 จับกลุ่มคุยคิดเป็น ร้อยละ 28.57 ตามลำดับระยะเวลาในการทำกิจกรรมนันทนาการ โดยส่วนมากใช้เวลา 30-60 นาที คิดเป็นร้อยละ 72.69 และความถี่ของการทำกิจกรรมนันทนาการส่วนมาก จำนวน 3-4 ครั้ง/สัปดาห์ คิดเป็นร้อยละ 45.71 สรุปผลจากการศึกษาครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อสังคมผู้สูงอายุในหน่วยงานของ รัฐ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ องค์การบริหารส่วนจังหวัด และ องค์การ บริหารส่วนตำบลในการที่จะนำเอาผลการวิจัยไปใช้ในการจัดกิจกรรมนันทนาการให้กับผู้สูงอายุในภาค ตะวันออกเฉียงเหนือได้อย่างเหมาะสมและตรงตามความต้องการของคนภาคตะวันออกเฉียงเหนือในการ ที่จะช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น

ปรีดาภรณ์ และคณะ (2561) ศึกษาเรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมนันทนาการสำหรับผู้สูงอายุ ผลการวิจัย พบว่า 1) ด้านสภาพและความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการสำหรับผู้สูงอายุ พบว่า มีการจัดพื้นที่ไว้ให้บริการสำหรับผู้สูงอายุเพื่อศูนย์รวมในการทำกิจกรรมนันทนาการของผู้สูงอายุอยู่บริเวณลานหน้าเทศบาลเมืองสุพรรณบุรี ซึ่งกิจกรรมนันทนาการที่ผู้สูงอายุสนใจ คือกิจกรรมเพื่อสุขภาพของตนเอง กิจกรรมเพื่อสังคม กิจกรรมท่องเที่ยว โดยสาเหตุที่สนใจทำ

กิจกรรมคือ เพื่อใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ และเพื่อพักผ่อนหย่อนใจ 2) ด้านรูปแบบการจัดกิจกรรม
นันทนาการสำหรับผู้สูงอายุ พบว่า ผู้สูงอายุต้องการรูปแบบการจัดกิจกรรมนันทนาการแบบมีส่วนร่วม
คือ หลักสูตรฝึกอบรมการจัดดอกไม้สำหรับผู้สูงอายุ และ 3) ด้านผลการใช้รูปแบบการจัด
กิจกรรมนันทนาการสำหรับผู้สูงอายุ พบว่า ความพึงพอใจที่มีต่อรูปแบบการจัดกิจกรรมนันทนาการ
สำหรับผู้สูงอายุ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

อัมพวัน (2557) ศึกษาผลการจัดกิจกรรมทางด้านศิลปะประดิษฐ์ กรณีศึกษา : สถาน
สงเคราะห์เด็กหญิงบ้านราชวิถี กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า 1. วัยรุ่นหญิงอายุ 15-18 ปี มี
คะแนนทักษะการปฏิบัติงานอยู่ในระดับดี 2. วัยรุ่นหญิงอายุ 15-18 ปี มีความพึงพอใจต่อผลการจัด
กิจกรรมทางด้านศิลปะประดิษฐ์ด้านวิทยากร ด้านวัน เวลา ด้านวัสดุอุปกรณ์ ด้านกิจกรรมการเรียน
การสอนศิลปะประดิษฐ์ ด้านหัวข้อจัดกิจกรรม ทุกด้านมีคะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

จิรพัทธ์ (2553) ศึกษาผลการใช้โปรแกรมการฝึกอบรมเรื่องศิลปะประดิษฐ์สำหรับผู้สูงอายุใน
ศูนย์พัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุบ้านบางแค กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัย พบว่า ผู้สูงอายุมี
คะแนนทักษะการปฏิบัติงานอยู่ในระดับดี และผู้สูงอายุมีความพึงพอใจต่อการเข้าร่วมฝึกอบรม ทั้ง
ด้านวิทยากร ด้านวันเวลาในการจัดฝึกอบรม ด้านวัสดุอุปกรณ์ ด้านการฝึกอบรม ด้านหัวข้อการ
ฝึกอบรมอยู่ในระดับมาก

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่าการจัดกิจกรรมการฝึกอบรมเรื่องศิลปะ
ประดิษฐ์สำหรับผู้สูงอายุจะช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น ดังนั้นจึงควรได้รับการส่งเสริมกิจกรรม
เพื่อฝึกอบรมผู้สูงอายุสามารถนำความรู้ที่ได้ไปประกอบอาชีพ สร้างงานสร้างรายได้เป็นการส่งเสริม
ศักยภาพและสนับสนุนผู้สูงอายุให้มีบทบาทและมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมในสังคม ทำให้ผู้สูงอายุมี
ความภาคภูมิใจในตนเอง มองเห็นคุณค่าในชีวิต

บทที่ 3

วิธีดำเนินการ

การศึกษาผลการจัดกิจกรรมฝึกอบรมเรื่องศิลปะประดิษฐ์สำหรับผู้สูงอายุชุมชนวัดน้อยนอก จังหวัดนนทบุรี ซึ่งมีวิธีดำเนินการศึกษา ดังต่อไปนี้

- 3.1 การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.2 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.4 การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 การกำหนดกลุ่มเป้าหมาย

การศึกษานี้ศึกษาเฉพาะผลการจัดกิจกรรมฝึกอบรมเรื่องศิลปะประดิษฐ์สำหรับผู้สูงอายุ ชุมชนวัดน้อยนอก จังหวัดนนทบุรี กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย คือผู้สูงอายุชุมชนวัดน้อยนอก จังหวัดนนทบุรี จำนวนทั้งสิ้น 35 คน ได้จากการสมัครใจในการเข้าร่วมกิจกรรม

3.2 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.2.1 ลักษณะของเครื่องมือ

3.2.1.1 แบบสังเกตพฤติกรรมที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้นจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ วัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดในการวิจัย โดยแบ่งเป็น ความสนใจใฝ่รู้ ความรับผิดชอบ ความ ประหยัด ความสะอาดเรียบร้อย และความสามัคคี โดยข้อความจะมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วน ประเมินค่า (Rating Scale) ซึ่งมี 3 ระดับ คือ ดี พอใช้ และต้องปรับปรุง

3.2.1.2 แบบประเมินผลการปฏิบัติงานผู้ศึกษาสร้างขึ้นจากเอกสารและงานวิจัยที่ เกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดในการวิจัย โดยแบ่งเป็น ขั้นเตรียม ขั้นปฏิบัติ และผลงาน สำเร็จ โดยข้อความจะมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) ซึ่งมี 3 ระดับ คือ ดี พอใช้ และต้องปรับปรุง

3.2.1.3 แบบสอบถามความพึงพอใจ ที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้นจากเอกสารและงานวิจัยที่ เกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดในการวิจัย โดยแบ่งเป็น 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม เพศ อายุ อาชีพ และรายได้ต่อเดือน โดยข้อความมีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (Check List) ตาม ข้อความที่กำหนดให้

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมฝึกอบรมเรื่องศิลปะ ประดิษฐ์สำหรับผู้สูงอายุชุมชนวัดน้อยนอกจังหวัดนนทบุรี จำแนกออกเป็น 3 ด้าน คือ ด้านเนื้อหา ด้านวิทยากร และ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก โดยข้อความจะมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วน

ประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งมี 5 ระดับ คือ ความพึงพอใจมากที่สุด ความพึงพอใจมาก ความพึงพอใจปานกลาง ความพึงพอใจน้อย และความพึงพอใจน้อยที่สุด

3.2.2 ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

ผู้ศึกษาได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือสำหรับการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

3.2.2.1 ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมฝึกอบรมเรื่องศิลปะประดิษฐ์สำหรับผู้สูงอายุชุมชนวัดน้อยนอกจังหวัดนนทบุรี ตามแนวคิดทฤษฎี ตลอดจนผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่ศึกษาเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

3.2.2.2 กำหนดขอบเขตและโครงสร้างของเนื้อหาแบบสอบถามให้ครอบคลุมตามวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดในการวิจัย

3.2.2.3 รวบรวมข้อมูลต่างๆที่ได้จากเอกสาร งานวิจัย เพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการสร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัย

3.2.2.4 นำแบบสอบถามเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน เพื่อพิจารณาและตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา ภาษาที่ใช้ และข้อเสนอแนะต่างๆที่เป็นประโยชน์กับการวิจัย

3.2.2.5 นำข้อคำถามที่ผ่านการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง และคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องที่มีค่ามากกว่า 0.5 ขึ้นไป

3.2.2.6 นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ ไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

3.2.3 เกณฑ์การให้คะแนนและการแปลความหมาย

ผู้ศึกษาได้กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนข้อคำถามที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

3.2.3.1 แบบสังเกตการปฏิบัติงานลักษณะเป็นข้อคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งมี 3 ระดับคือ ดี พอใช้ ต้องปรับปรุง โดยมีเกณฑ์การแปลความหมายคะแนน ดังนี้

11-15	หมายถึง	อยู่ในเกณฑ์	ดี
6-10	หมายถึง	อยู่ในเกณฑ์	พอใช้
1-5	หมายถึง	อยู่ในเกณฑ์	ต้องปรับปรุง

เกณฑ์การผ่านระดับพอใช้ขึ้นไป

3.2.3.1 แบบประเมินการปฏิบัติงานลักษณะเป็นข้อคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งมี 3 ระดับคือ ดี พอใช้ ต้องปรับปรุง โดยมีเกณฑ์การแปลความหมายคะแนน ดังนี้

15-21	หมายถึง	อยู่ในเกณฑ์	ดี
8-14	หมายถึง	อยู่ในเกณฑ์	พอใช้
1-7	หมายถึง	อยู่ในเกณฑ์	ต้องปรับปรุง

เกณฑ์การผ่านระดับพอใช้ขึ้นไป

3.2.3.3 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมฝึกอบรมเรื่องศิลปะประดิษฐ์สำหรับผู้สูงอายุชุมชนวัดน้อยนอกจังหวัดนนทบุรี มีลักษณะเป็นข้อคำถามแบบ

มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งมี 5 ระดับคือ ความพึงพอใจมากที่สุด ความพึงพอใจมาก ความพึงพอใจปานกลาง ความพึงพอใจน้อย และความพึงพอใจน้อยที่สุด โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

5	หมายถึง	ระดับความคิดเห็นของข้อความนั้นมีความพึงพอใจมากที่สุด
4	หมายถึง	ระดับความคิดเห็นของข้อความนั้นมีความพึงพอใจมาก
3	หมายถึง	ระดับความคิดเห็นของข้อความนั้นมีความพึงพอใจปานกลาง
2	หมายถึง	ระดับความคิดเห็นของข้อความนั้นมีความพึงพอใจน้อย
1	หมายถึง	ระดับความคิดเห็นของข้อความนั้นมีความพึงพอใจน้อยที่สุด

การแบ่งช่วงระดับความพึงพอใจ

ค่าคะแนนเฉลี่ย	1.00 - 1.80	หมายถึง	ระดับความพึงพอใจ น้อยที่สุด
ค่าคะแนนเฉลี่ย	1.81 - 2.60	หมายถึง	ระดับความพึงพอใจ น้อย
ค่าคะแนนเฉลี่ย	2.61 - 3.40	หมายถึง	ระดับความพึงพอใจ ปานกลาง
ค่าคะแนนเฉลี่ย	3.41 - 4.20	หมายถึง	ระดับความพึงพอใจ มาก
ค่าคะแนนเฉลี่ย	4.21 - 5.00	หมายถึง	ระดับความพึงพอใจ มากที่สุด

3.2.4 การหาคุณภาพของเครื่องมือ

3.2.4.1 การตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยนำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน พิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา และภาษาที่ใช้ โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item-Objective Congruence; IOC) โดยใช้เกณฑ์ดังนี้

- +1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นมีความสอดคล้องตามจุดประสงค์ที่ต้องการ
 - 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นมีความสอดคล้องตามจุดประสงค์ที่ต้องการ
 - 1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นไม่มีความสอดคล้องตามจุดประสงค์ที่ต้องการ
- นำผลการพิจารณาข้อคำถามของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 คน มาคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการ โดยเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยครั้งนี้ ผู้ศึกษาดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองโดยมีขั้นตอน ดังนี้

3.3.1 ผู้วิจัยใช้จัดกิจกรรมฝึกอบรมเรื่องศิลปะประดิษฐ์สำหรับผู้สูงอายุชุมชนวัดน้อยนอกจังหวัดนนทบุรี วันที่ 4 สิงหาคม 2567 และศึกษาผลการจัดกิจกรรมฝึกอบรมเรื่องศิลปะประดิษฐ์สำหรับผู้สูงอายุชุมชนวัดน้อยนอกจังหวัดนนทบุรี

3.3.2 นำแบบสังเกตการปฏิบัติงาน และแบบประเมินผลการปฏิบัติงาน จำนวน 5 กลุ่ม ไปตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ จากนั้นนำแบบสอบถามแต่ละชุดไปจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูล

3.3.3 นำแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ จำนวน 35 ชุด ไปตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ จากนั้นนำแบบสอบถามแต่ละชุดไปจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูล

3.4 การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษานำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ แล้วนำมาจัดกระทำและประมวลผลข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูล ดังรายละเอียดต่อไปนี้

3.4.1 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพรรณนากับตัวแปรอิสระ ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ และรายได้ ต่อเดือน โดยการแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

3.4.2 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพรรณนากับระดับแบบสอบถามความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมฝึกอบรมเรื่องศิลปะประดิษฐ์สำหรับผู้สูงอายุชุมชนวัดน้อยนอกจังหวัดนนทบุรี จำแนกออกเป็น 3 ด้าน คือ ด้านเนื้อหา ด้านวิทยากร และด้านสิ่งอำนวยความสะดวก โดยการแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องผลการจัดกิจกรรมฝึกอบรมเรื่องศิลปะประดิษฐ์สำหรับผู้สูงอายุชุมชนวัดน้อยนอก จังหวัดนนทบุรี ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 35 คน นำข้อมูลดังกล่าวมาวิเคราะห์ ซึ่งได้ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1.1 วิเคราะห์ข้อมูลแบบสังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติงานการทำพืมน้ำ ยาตมสมุนไพร ดอกไม้จันทร์ นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง ปรากฏตามตาราง 4.1

ตารางที่ 4.1 ผลการสังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติงานการทำพืมน้ำ ยาตมสมุนไพร ดอกไม้จันทร์

n=35					
รายการ	กลุ่มที่				
	1	2	3	4	5
1. ความสนใจ ใฝ่รู้	3	3	3	3	3
2. ความรับผิดชอบ	3	3	3	3	3
3. ความประหยัด	3	3	3	3	3
4. ความสะอาดเรียบร้อย	3	3	3	3	3
5. ความสามัคคี	3	3	3	3	3
รวม	15	15	15	15	15
การแปรความ	อยู่ในเกณฑ์ดี	อยู่ในเกณฑ์ดี	อยู่ในเกณฑ์ดี	อยู่ในเกณฑ์ดี	อยู่ในเกณฑ์ดี

จากตารางที่ 4.1 แสดงว่า ผู้สูงอายุชุมชนวัดน้อยนอกจังหวัดนนทบุรีที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง มีการพฤติกรรมการปฏิบัติงานการทำพืมน้ำ ยาตมสมุนไพร ดอกไม้จันทร์อยู่ในเกณฑ์ดี

4.1.2 วิเคราะห์ข้อมูลประเมินผลการปฏิบัติงานการทำพืมน้ำ ยาดมสมุนไพร ดอกไม้จันทร์ นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง ปรากฏตามตาราง 4.2

ตารางที่ 4.2 ผลการประเมินการปฏิบัติงานการทำพืมน้ำ ยาดมสมุนไพร ดอกไม้จันทร์

n=35

รายการ	กลุ่มที่				
	1	2	3	4	5
1. ขั้นเตรียม					
1.1 วัสดุ	3	3	3	3	3
1.2 อุปกรณ์	3	3	3	3	3
2. ขั้นปฏิบัติ					
2.1 กระบวนการทำงาน	3	2	3	3	3
3. ผลงานสำเร็จ					
3.1 พืมน้ำ	3	3	3	3	3
3.2 ยาดมสมุนไพร	3	3	3	3	3
3.3 ดอกไม้จันทร์	3	3	2	3	3
3.4 เสร็จทันเวลา	3	3	3	3	3
รวม	21	20	20	21	21
การแปลความ	อยู่ในเกณฑ์ดี	อยู่ในเกณฑ์ดี	อยู่ในเกณฑ์ดี	อยู่ในเกณฑ์ดี	อยู่ในเกณฑ์ดี

จากตารางที่ 4.2 แสดงว่า ผู้สูงอายุชุมชนวัดน้อยนอกจังหวัดนนทบุรีที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง มีผลการปฏิบัติงานขั้นเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ ขั้นปฏิบัติกระบวนการทำงาน ผลงานสำเร็จพืมน้ำ ยาดมสมุนไพร ดอกไม้จันทร์ เสร็จทันเวลา อยู่ในเกณฑ์ดี

4.1.3 วิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามความพึงพอใจ

4.1.3.1 ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ และรายได้ต่อเดือน โดยการแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง ปรากฏตามตาราง 4.3

ตารางที่ 4.3 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นกลุ่มตัวอย่างได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ และรายได้ต่อเดือน

n = 35

ตัวแปรที่ศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	0	0.00
หญิง	35	100.00
รวม		100.00
2. อายุ		
ต่ำกว่า 60 ปี	0	0.00
60 – 70 ปี	23	66.00
71 – 80 ปี	7	20.00
81 ปี ขึ้นไป	5	14.00
รวม		100.00
3. อาชีพ		
ประกอบอาชีพ	16	46.00
ไม่มีอาชีพ	19	54.00
รวม		100.00
4. รายได้/เดือน		
ต่ำกว่า 10,000 บาท	21	60.00
10,000 – 20,000 บาท	6	17.00
20,001 – 30,000 บาท	5	14.00
30,001 – 40,000 บาท	2	6.00
40,001 – 50,000 บาท	1	3.00
มากกว่า 50,000 บาท	0	0
รวม		100.00

จากตารางที่ 4.3 แสดงว่า ข้อมูลทั่วไปของผู้สูงอายุชุมชนวัดน้อยนอกจังหวัดนนทบุรี ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 35 คน จำแนกได้ดังนี้

เพศ พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 100.00 และเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 0.00

อายุ พบว่า ส่วนใหญ่มีอายุ 60 – 70 ปี คิดเป็นร้อยละ 66.00 อายุ 71 – 80 ปี คิดเป็นร้อยละ 20.00 อายุ 81 ปี ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 14.00 และอายุต่ำกว่า 60 ปี คิดเป็นร้อยละ 0.00

อาชีพ พบว่า ส่วนใหญ่ไม่มีอาชีพ คิดเป็นร้อยละ 54 และประกอบอาชีพ คิดเป็นร้อยละ 46

รายได้ต่อเดือน พบว่า ส่วนใหญ่มีรายได้ต่ำกว่า 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 60.00 รายได้ 10,000 – 20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 17.00 รายได้ 20,001 – 30,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 14.00 รายได้ 30,001 – 40,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 6.00 รายได้ 40,001 – 50,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 3.00 และรายได้มากกว่า 50,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 0.00

4.1.3.2 ตอนที่ 2 วิเคราะห์ความพึงพอใจที่มีต่อการจัดกิจกรรมฝึกอบรมเรื่องศิลปะประดิษฐ์สำหรับผู้สูงอายุชุมชนวัดน้อยนอกจังหวัดนนทบุรี ด้านเนื้อหา ด้านวิทยากร และด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ดังนี้โดยแสดงค่าความถี่ และค่าเฉลี่ย นำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียงปรากฏตามตารางที่ 4.4

ตารางที่ 4.4 ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย และการแปลความหมายระดับความพึงพอใจที่มีต่อการจัดกิจกรรมฝึกอบรมเรื่องศิลปะประดิษฐ์สำหรับผู้สูงอายุชุมชนวัดน้อยนอกจังหวัดนนทบุรี

n = 35

รายการ	ความพึงพอใจ					ค่าเฉลี่ย	การแปลความหมาย
	5	4	3	2	1		
1. ด้านเนื้อหา							
1.1 ก่อนเข้ารับการอบรมท่านมีความรู้ในหัวข้อนี้ระดับใด	-	6	4	14	11	2.14	น้อย
1.2 หลังเข้ารับการอบรมท่านมีความรู้ในหัวข้อนี้ระดับใด	22	11	2	-	-	4.57	มากที่สุด
1.3 เนื้อหาวิชาตรงตามวัตถุประสงค์	29	3	3	-	-	4.74	มากที่สุด
1.4 ความรู้ที่ได้รับสามารถนำไปประยุกต์สร้างรายได้	29	5	1	-	-	4.80	มากที่สุด
1.5 เนื้อหาวิชาเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิต เช่น การใช้เวลาให้เกิดประโยชน์	30	4	1	-	-	4.82	มากที่สุด
1.6 ความเหมาะสมของระยะเวลาสำหรับฝึกอบรม	29	4	2	-	-	4.77	มากที่สุด
2. ด้านวิทยากร							
2.1 ความสามารถในการถ่ายทอดความรู้	28	5	2	-	-	4.74	มากที่สุด
2.2 การกระตุ้นความมีส่วนร่วมของผู้เข้าอบรม	30	4	1	-	-	4.82	มากที่สุด
2.3 การตอบข้อซักถามได้ชัดเจนและตรงประเด็น	33	2	-	-	-	4.94	มากที่สุด
3. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก							

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

รายการ	ความพึงพอใจ					ค่าเฉลี่ย	การแปลความหมาย
	5	4	3	2	1		
3.1 มีการประชาสัมพันธ์โครงการอย่างทั่วถึง	24	9	2	-	-	4.62	มากที่สุด
3.2 ติดต่อสอบถามรายละเอียดการอบรมได้ง่ายและสะดวก	29	6		-	-	4.82	มากที่สุด
3.3 สื่อ/วัสดุอุปกรณ์ประกอบการอบรมมีความทันสมัย/พร้อมใช้งาน	27	8	-	-	-	4.77	มากที่สุด
3.4 สถานที่อบรมสะอาดและเป็นระเบียบ	33	2	-	-	-	4.94	มากที่สุด
3.5 บริการอาหาร ของว่างและเครื่องดื่มมีความเหมาะสม	34	1	-	-	-	4.97	มากที่สุด
รวม						4.60	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.4 แสดงว่า ผู้สูงอายุชุมชนวัดน้อยนอกจังหวัดนนทบุรีที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง มีความพึงพอใจที่มีต่อการจัดกิจกรรมฝึกอบรมเรื่องศิลปะประดิษฐ์สำหรับผู้สูงอายุชุมชนวัดน้อยนอกจังหวัดนนทบุรีโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.60 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

ด้านเนื้อหา กลุ่มตัวอย่าง มีความพึงพอใจเนื้อหาวิชาเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิต เช่น การใช้เวลาให้เกิดประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.82 รองลงมาความรู้ที่ได้รับสามารถนำไปประยุกต์สร้างรายได้ อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.80 ความเหมาะสมของระยะเวลาสำหรับฝึกอบรม อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.77 เนื้อหาวิชาตรงตามวัตถุประสงค์ อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.74 หลังเข้ารับการอบรมท่านมีความรู้ในหัวข้อนี้ระดับใด อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.57 และก่อนเข้ารับการอบรมท่านมีความรู้ในหัวข้อนี้ระดับใด อยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ย 2.14

ด้านวิทยากร กลุ่มตัวอย่าง มีความพึงพอใจการตอบข้อซักถามได้ชัดเจนและตรงประเด็น อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.94 รองลงมาการกระตุ้นความมีส่วนร่วมของผู้เข้าอบรม อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.82 และความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.74

ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก กลุ่มตัวอย่าง มีความพึงพอใจบริการอาหาร ของว่างและเครื่องดื่มมีความเหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.97 รองลงมาสถานที่อบรมสะอาดและเป็นระเบียบ อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.94 ติดต่อสอบถามรายละเอียดการอบรมได้ง่ายและสะดวก อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.82 สื่อ/วัสดุอุปกรณ์ประกอบการอบรมมีความทันสมัย/พร้อมใช้งาน อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.77 และมีการประชาสัมพันธ์โครงการอย่างทั่วถึง อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.62

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องการศึกษาผลการจัดกิจกรรมฝึกอบรมเรื่องศิลปะประดิษฐ์สำหรับผู้สูงอายุชุมชนวัดน้อยนอกจังหวัดนนทบุรี ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ผลการวิจัยสามารถสรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.1.1 วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาผลการจัดกิจกรรมฝึกอบรมเรื่องศิลปะประดิษฐ์สำหรับผู้สูงอายุชุมชนวัดน้อยนอกจังหวัดนนทบุรี

5.1.2 สรุปผลการวิจัย

5.1.2.1 การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติงานของผู้สูงอายุชุมชนวัดน้อยนอกจังหวัดนนทบุรี ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง มีการพฤติกรรมการปฏิบัติงานการทำพืชมเส่น้ำ ยาดมสมุนไพร ดอกไม้จันทน์ อยู่ในเกณฑ์ดี

5.1.2.2 การวิเคราะห์ข้อมูลประเมินผลการปฏิบัติงาน ของผู้สูงอายุชุมชนวัดน้อยนอกจังหวัดนนทบุรี ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ขึ้นเตรียม ขึ้นปฏิบัติ ผลงานสำเร็จ การทำพืชมเส่น้ำ ยาดมสมุนไพร ดอกไม้จันทน์ อยู่ในเกณฑ์ดี

5.1.2.3 การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามความพึงพอใจ

1) ข้อมูลทั่วไปของผู้สูงอายุชุมชนวัดน้อยนอกจังหวัดนนทบุรี ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 35 คน จำแนกได้ดังนี้ เพศ พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 100.00 อายุ พบว่า ส่วนใหญ่มีอายุ 60 – 70 ปี คิดเป็นร้อยละ 66.00 รายได้ต่อเดือนพบว่า ส่วนใหญ่มีรายได้ต่ำกว่า 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 60.00

2) ความพึงพอใจที่มีต่อการจัดกิจกรรมฝึกอบรมเรื่องศิลปะประดิษฐ์สำหรับผู้สูงอายุชุมชนวัดน้อยนอกจังหวัดนนทบุรีอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.60 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านเนื้อหา กลุ่มตัวอย่าง มีความพึงพอใจเนื้อหาวิชาเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิต เช่น การใช้เวลาให้เกิดประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.82 ด้านวิทยากร กลุ่มตัวอย่าง มีความพึงพอใจการตอบข้อซักถามได้ชัดเจนและตรงประเด็น อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.94 ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก กลุ่มตัวอย่าง มีความพึงพอใจบริการอาหาร ของว่างและเครื่องดื่มมีความเหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.97

5.2 อภิปรายผล

5.2.1 การสังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติงานของผู้สูงอายุชุมชนวัดน้อยนอกจังหวัดนนทบุรี ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง มีการพฤติกรรมการปฏิบัติงานการทำพืชมเส่น้ำ ยาดมสมุนไพร ดอกไม้จันทร์ อยู่ในเกณฑ์ดี การประเมินผลการปฏิบัติงาน ของผู้สูงอายุชุมชนวัดน้อยนอกจังหวัดนนทบุรี ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ชั้นเตรียม ชั้นปฏิบัติ ผลงานสำเร็จ การทำพืชมเส่น้ำ ยาดมสมุนไพร ดอกไม้จันทร์ อยู่ในเกณฑ์ดี ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากหัวข้อที่นำมาจัดกิจกรรมเกิดจากการความต้องการของชุมชน และวิทยากรมีการอธิบายการวัสดุ อุปกรณ์ใช้สื่อการสอนประเภทวัสดุของจริง สอนแบบสาธิตและให้ผู้สูงอายุลงมือปฏิบัติตามขั้นตอนโดยอาจารย์คอยแนะนำวิธีการปฏิบัติงานเป็นรายบุคคล และเปิดโอกาสให้สามารถซักถามข้อสงสัยได้ตลอดเวลา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจิรพัทธ์ (2553) ศึกษาผลการใช้โปรแกรมการฝึกอบรมเรื่องศิลปะประดิษฐ์สำหรับผู้สูงอายุในศูนย์พัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุบ้านบางแค กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัย พบว่า ผู้สูงอายุมีคะแนนทักษะการปฏิบัติงานอยู่ในระดับดี และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของปริญญญา และปณิสรา (2565) ศึกษาหลักสูตรโรงเรียนผู้สูงอายุเทศบาลเมืองเขลางค์นคร อ.เมืองลำปาง จ.ลำปาง ผลการทดลองใช้หลักสูตรที่พัฒนาขึ้น พบว่า ผู้สูงอายุที่เรียนด้วยหลักสูตรโรงเรียนผู้สูงอายุเทศบาลเมืองเขลางค์นคร อ.เมืองลำปาง จ.ลำปาง มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5.2.2 ความพึงพอใจที่มีต่อการจัดกิจกรรมฝึกอบรมเรื่องศิลปะประดิษฐ์สำหรับผู้สูงอายุชุมชนวัดน้อยนอกจังหวัดนนทบุรีอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.60 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการทำศิลปะประดิษฐ์เป็นงานที่ต้องใช้ฝีมือที่มีคุณค่าทางความงามและความประณีต ประดิษฐ์ขึ้นตามวัตถุประสงค์ที่หลากหลาย เพื่อตอบสนอง ความต้องการด้านต่างๆ ที่มีคุณค่าและประโยชน์ใช้สอยซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยปรีดาภรณ์ และคณะ (2561) ศึกษาเรื่องการพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมนันทนาการสำหรับผู้สูงอายุ ผลการวิจัย พบว่าด้านรูปแบบการจัดกิจกรรมนันทนาการสำหรับผู้สูงอายุ พบว่า ผู้สูงอายุต้องการรูปแบบการจัดกิจกรรมนันทนาการแบบมีส่วนร่วม คือ หลักสูตรฝึกอบรมการจัดดอกไม้สำหรับผู้สูงอายุ สามารถอภิปรายผลรายด้าน ดังนี้

ด้านเนื้อหา กลุ่มตัวอย่าง มีความพึงพอใจเนื้อหาวิชาเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิต เช่น การใช้เวลาให้เกิดประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.82 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการทำพืชมเส่น้ำ ยาดมสมุนไพร ดอกไม้จันทร์ เป็นงานที่สมาชิกในชุมชนส่วนใหญ่ต้องการเรียนรู้ และคาดหวังว่าการนำไปสร้างเป็นอาชีพ ซึ่งสอดคล้องกับจรรยา (2553) ได้กล่าวถึงความสำคัญและประโยชน์ของงานศิลปะประดิษฐ์สามารถเพิ่มรายได้ให้กับผู้ประดิษฐ์โดยการนำไปจำหน่ายในโอกาสต่าง ๆ และสร้างเป็นอาชีพในอนาคตได้

ด้านวิทยากร กลุ่มตัวอย่าง มีความพึงพอใจการตอบข้อซักถามได้ชัดเจนและตรงประเด็น อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.94 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากทีมวิทยากรเป็นอาจารย์ประจำสาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ประยุกต์ซึ่งมีความเชี่ยวชาญในงานประดิษฐ์ ซึ่งสอดคล้องกับวัชรินทร์ (2556) กล่าวว่าความต้องการความรู้และประสบการณ์ใหม่ๆ ในสังคมเพื่อปรับตนเองให้ เหมาะสมกับความเปลี่ยนแปลงของวัยสิ่งแวดล้อมที่เป็นอยู่

ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก กลุ่มตัวอย่าง มีความพึงพอใจบริการอาหาร ของว่างและเครื่องดื่มมีความเหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.97 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการจัดกิจกรรม ผักอบรมมีอาหารว่างเข้า บ่าย และอาหารกลางวันและผลไม้ ทำให้ผู้เข้าร่วมอบรมมีความพึงพอใจใจซื่อนี้มากที่สุด

5.3 ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาผลการจัดกิจกรรมผักอบรมเรื่องศิลปะประดิษฐ์สำหรับผู้สูงอายุชุมชนวัดน้อยนอกจังหวัดนนทบุรีผู้วิจัยรวบรวมข้อเสนอแนะ ดังนี้

5.3.1 ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

5.3.1.1 การสังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติงานของผู้สูงอายุชุมชนวัดน้อยนอกจังหวัดนนทบุรี ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง และการประเมินผลการปฏิบัติงานอยู่ในเกณฑ์ดี จึงควรมีการจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง แต่อาจปรับเปลี่ยนหัวข้อกิจกรรมด้านอื่น ๆ ตามความสนใจของผู้สูงอายุชุมชนวัดน้อยนอกจังหวัดนนทบุรี

5.3.1.2 การลงทุนด้านวัสดุอุปกรณ์ เพื่อให้ผู้สูงอายุชุมชนวัดน้อยนอกจังหวัดนนทบุรีสามารถประกอบอาชีพได้

5.3.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

5.3.2.1 ควรมีการติดตามผลโครงการว่ามีการนำไปใช้ประโยชน์ การประกอบอาชีพหรือไม่

5.3.2.2 การรวมกลุ่มเพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ของชุมชน

อ้างอิง

- กองส่งเสริมความรอบรู้และสื่อสารสุขภาพ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข. (2561). **สร้างเสริมสุขภาพของผู้สูงอายุด้วยการออกกำลังกาย**. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <https://multimedia.anamai.moph.go.th/help-knowledgs/exercises-for-seniors/>, 20 ธันวาคม 2566.
- กระทรวงการพัฒนาสังคม และความมั่นคงของมนุษย์. 2553. **พระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546**. พิมพ์ครั้งที่ 7. โรงพิมพ์เทพเพ็ญวานิชย์, กรุงเทพฯ.
- กำโชค เพือกสุวรรณ. (2559). **ผู้นำนันทนาการ**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- คนพัฒน์ อรุณศรีมิโชติ. (2559). **นวัตกรรมการสอนศิลปะประดิษฐ์ตามหลักสัปปุริสธรรมเพื่อส่งเสริมการพัฒนาแบบองค์รวมของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 1. วิทยานิพนธ์**. ปริญญามหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จรรยา ลำเลิศ. (2553). **การออกแบบงานประดิษฐ์**. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <http://www.kr.ac.th/wailshow.php?id=302>, 20 สิงหาคม 2554.
- จิราพัทธ์ แก้วศรีทอง. (2553). **ผลการใช้โปรแกรมการฝึกอบรมเรื่องศิลปะประดิษฐ์สำหรับผู้สูงอายุในศูนย์พัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุบ้านบางแค กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์**. ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร.
- ชญาณี ไมเออร์. 2552. **การมีส่วนร่วมในกิจกรรมด้านสังคมของผู้สูงอายุในจังหวัดปทุมธานี**. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยปทุมธานี, 1(1): 92 – 109.
- เทพประสิทธิ์ กุลธวัชวิชัย. (2554). **การนันทนาการ**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธชา รุญเจริญ สมบัติ กาญจนกิจ และ โรจพล บุณรักษ์. (2561) **พฤติกรรมนันทนาการของผู้สูงอายุในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย**. วารสารวิชาการสถาบันการพลศึกษา, 10(1) : 218-230
- นวรรตน์ ไชยมภู สุณีย์ เกรานวล รัตติภรณ์ บุญทัศน์ และเดียร์นา แม็ง. (2563). **รูปแบบการจัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุตามหลัก 3 อ ในโรงเรียนผู้สูงอายุ**. วารสารเครือข่ายวิทยาลัยพยาบาลและการสาธารณสุขภาคใต้, 7(2) : 1-12.
- น้ำฝน บรรลึงค์. (2563). **ชีวิตที่อายุยืน**. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการส่งเสริมสุขภาพ.
- ปริญญาภา สีสทอง และปณิสรา จันทร์पालะ. (2565). **หลักสูตรโรงเรียนผู้สูงอายุเทศบาลเมืองเขลางค์นคร อ.เมืองลำปาง จ.ลำปาง**. วารสารวิชาการและวิจัยสังคมศาสตร์, 17(2) : 185-198.

อ้างอิง (ต่อ)

- ปรีดาภรณ์ ดวงใจดี, กฤษณ์กนิษฐ์ ณ ป้อมเพ็ชร, วรณพร ขวัญบุญจันทร์ และ จเนตร กุลเทศ (2561). การพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมนันทนาการสำหรับผู้สูงอายุ. วารสารศาสตร์การศึกษาและการพัฒนามนุษย์, 2(2): 112-120.
- พรชุลย์ นิลวิเศษ. 2555. นันทนาการผู้สูงอายุ. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้ที่จาก: www.stou.ac.th/stoukc/elder/main1_10.html, 23 สิงหาคม 2563.
- พานิษฐ์ คำมุงคุณ พรสวรรค์ ศิริกัญจนารักษ์ และพรกมล ระหาญนอก. (2562). ความต้องการและแนวทางพัฒนาศักยภาพผู้สูงอายุในการพัฒนาสังคมชุมชนบ้านทุ่งใหญ่ ตำบลภูกระดัง อำเภอภูกระดัง จังหวัดเลย. วารสารวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย, 14(48) : 80- 88.
- ภาวศุทธิ ด้วงหอม. (2555). หนังสือเรียน รายวิชาเพิ่มเติม งานประดิษฐ์ ชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 4-6. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แม็ค.
- รชชาติ ผิวทองงาม. (2553). ศิลปะประดิษฐ์เพื่อประกอบอาชีพ. กรุงเทพมหานคร: สิบประภา.
- รจนา รอดเข็ม. (2562). สังคมสูงวัย: กิจกรรมทางสังคมของผู้สูงอายุ. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย (EAU Heritage) ฉบับสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์, 9(2): 1-9.
- รุ่งนภา ชาญสุข. 2542. เปรียบเทียบผลของการใช้กิจกรรม กลุ่มจิตสัมพันธ์ และ กลุ่มงานอดิเรก ที่มีต่อความรู้สึก เห็นคุณค่าแห่งตนในผู้สูงอายุ ในสถานสงเคราะห์คนชรา บ้านบางละมุง จ.ชลบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท. สาขาจิตวิทยาการแนะแนว มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ลัดดา ศรีอัมพรเอกกุล และธีระวัฒน์ จันทิก. (2561). การท่องเที่ยวคุณภาพเพื่อนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุ. วารสารมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์, 4(1) : 12 – 28.
- วรรณนิภา บุญระยอง. (2541). กิจกรรมบำบัดเพื่อการดูแลผู้สูงอายุสมองเสื่อม. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- วัชรินทร์ เสมามอย. 2556. การมีส่วนร่วมในการพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมนันทนาการสำหรับผู้สูงอายุใน จ.พระนครศรีอยุธยา และ จ. อ่างทอง. วิจัย. มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา, พระนครศรีอยุธยา.
- สมนึก แก้ววิไล. (2560). นันทนาการเพื่อการฝึกอบรม. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.
- อัมพวัน ยันเสน. (2557). ผลการจัดกิจกรรมทางด้านศิลปะประดิษฐ์ กรณีศึกษา : สถานสงเคราะห์เด็กหญิงบ้านราชวิถี กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์. ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร.
- MY LUCK. (2563). งานอดิเรกสำหรับผู้สูงอายุ เพิ่มคุณค่า และความสุขในการใช้ชีวิต. [ออนไลน์] เข้าถึงได้ที่จาก : <https://www.mylucknursinghome.com/> , 22 สิงหาคม 2563.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก แผนการจัดกิจกรรม

แผนการจัดกิจกรรม

กิจกรรมฝึกอบรมเรื่องศิลปะประดิษฐ์สำหรับผู้สูงอายุชุมชนวัดน้อยนอกจังหวัดนนทบุรี จุดประสงค์การฝึกอบรม

เพื่อศึกษาผลการจัดกิจกรรมฝึกอบรมเรื่องศิลปะประดิษฐ์สำหรับผู้สูงอายุชุมชนวัดน้อยนอก
จังหวัดนนทบุรี

วิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน

1. ชักถามผู้สูงอายุเกี่ยวกับความรู้ความชำนาญการทำงานฝีมือ
2. อธิบายและชักถามเรื่อง การเตรียมวัสดุอุปกรณ์ในการฝึกอบรมเรื่องศิลปะประดิษฐ์
3. อธิบายการวัสดุ อุปกรณ์ ในการฝึกอบรมเรื่องศิลปะประดิษฐ์ ราคา แหล่งซื้อวัสดุอุปกรณ์
ใช้สื่อการสอนประเภทวัสดุของจริงและเปิดโอกาสให้สามารถซักถามข้อสงสัยได้ตลอดเวลา
4. สาธิตการทำพืมน้ำ ยาดมสมุนไพร ดอกไม้จันทร์ อย่างถูกวิธีให้ดูพร้อมเปิดโอกาสให้
ซักถามในเรื่องที่สงสัย
5. ผู้สูงอายุลงมือปฏิบัติตามขั้นตอนโดยอาจารย์คอยแนะนำวิธีการปฏิบัติงานเป็นรายบุคคล
6. ผู้สูงอายุนำผลงานที่สำเร็จมาส่ง เพื่อให้อาจารย์ตรวจสอบความถูกต้องและให้คำแนะนำ
7. สังเกตพฤติกรรม ประเมินผลการปฏิบัติงาน และความพึงพอใจ
8. ทบทวนและสรุปผลการจัดกิจกรรมฝึกอบรมเรื่องศิลปะประดิษฐ์สำหรับผู้สูงอายุชุมชนวัด
น้อยนอกจังหวัดนนทบุรี

สื่อการสอน/อุปกรณ์การสอน

1. เอกสารประกอบการสอน เรื่องพืมน้ำ ยาดมสมุนไพร ดอกไม้จันทร์
2. สื่อการสอน วัสดุ อุปกรณ์ของจริง ที่ใช้ในการทำพืมน้ำ ยาดมสมุนไพร ดอกไม้จันทร์

การวัดผล

1. การชักถาม
2. การสังเกตพฤติกรรม
3. ประเมินผลการปฏิบัติงาน

หัวข้อบรรยายและเนื้อหาสาระ

แสดงส่วนประกอบและวิธีการทำ

พิมเสนน้ำ

ส่วนผสมพิมเสนน้ำ

1. การบูร 20 กรัม
2. พิมเสน 40 กรัม
3. เมนทอล 100 กรัม
4. น้ำมันยูคาลิปตัส 10 ซีซี

วัสดุ อุปกรณ์

- ช้อนคน
โหลแก้ว
เครื่องชั่ง

สรรพคุณ ใช้บรรเทาอาการวิงเวียนศีรษะ เคล็ดขัดยอก ปวดข้อ ปวดเมื่อย และแมลงกัดต่อย

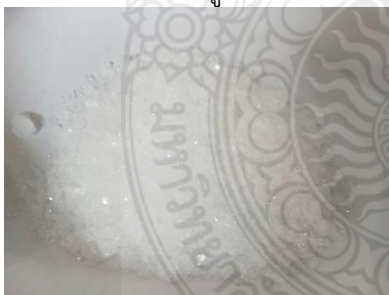
วิธีใช้ สูดดม หรือทา

ขั้นตอนการผสมพิมเสนน้ำ

1. นำส่วนผสมของตัวทำความหอมทั้ง 3 ชนิด ได้แก่ การบูร พิมเสน เมนทอล ผสมรวมกันในภาชนะแก้วหรือกระเบื้องเคลือบ

การบูร

พิมเสน

เมนทอล

2. คนส่วนผสมทั้งหมดให้ละลายจนเป็น
ของเหลวผสมน้ำมันยูคาลิปตัส

3. บรรจุลงในภาชนะ

ยาตมสมุนไพร

ส่วนผสมของยาตมสมุนไพร

1. ส่วนผสมของตัวทำความหอม (พิมเสนน้ำ)	3. วัสดุอุปกรณ์
1. การบูร 20 กรัม	อ่างผสม
2. พิมเสน 40 กรัม	ช้อนคน
3. เมนทอล 100 กรัม	โหลแก้ว
4. น้ำมันยูคาลิปตัส 10 ซีซี	กะทะ ตะหลิว
2. ส่วนผสมของสมุนไพร	ผ้าตาข่าย
1. กานพลู 50 กรัม	ขวดแก้ว
2. ดอกจันทน์เทศ 50 กรัม	เครื่องชั่ง
3. พริกไทยดำ 50 กรัม	
4. เปราะหอม 50 กรัม	
5. กระวาน 25 กรัม	
6. ยาหอม 10 กรัม	

สรรพคุณ ใช้บรรเทาอาการวิงเวียนศีรษะ

วิธีใช้ สูดดม

ขั้นตอนการผสมยาตมสมุนไพร

ขั้นที่ 1 ขั้นเตรียมพิมเสนน้ำ

การบูร

พิมเสน

- นำส่วนผสมของตัวทำความหอมทั้ง 3 ชนิด ได้แก่ การบูร พิมเสน เมนทอล ผสมรวมกันในภาชนะแก้วหรือกระเบื้องเคลือบ

เมนทอล

2. คนส่วนผสมทั้งหมดให้ละลายจนเป็นของเหลวจะได้เป็นพิมเสนน้ำสำหรับนำไปคลุกกับสมุนไพรในขั้นตอนต่อไป

ขั้นที่ 2 ขั้นเตรียมสมุนไพร

1. หั่น ทุบสมุนไพรที่เตรียมมาไว้ให้เป็นชิ้นเล็กๆ

กานพลู

ดอกจันทน์เทศ

พริกไทยดำ

เปราะหอม

กระวาน

2. ตั้งกระทะ ใช้ไฟกลางค่อนไปทางอ่อน ใส่
 กานพลู ดอกจันทน์เทศ พริกไทยดำ
 เปราะหอมแต่ละชนิดลงไปคั่ว คั่วไปเรื่อยๆ จน
 มีกลิ่นน้ำมันหอม

3. พักสมุนไพรที่คั่วให้เย็น

4. นำพิมเสนน้ำที่ได้เทใส่ลงในสมุนไพร คนให้เข้ากันใส่น้ำมันยูคาลิปตัส ยาหอม ทั้งไว้ 1 คืน

5.บรรจุลงในขวดที่มีฝาปิดเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ต่อไป

ดอกไม้จันทน์ ดอกกุหลาบ

วัสดุอุปกรณ์

กลีบกระดาษอัดสำเร็จ

รูปเทียน

กระดาษย่น

ด้าย

ไม้จิ้มฟัน

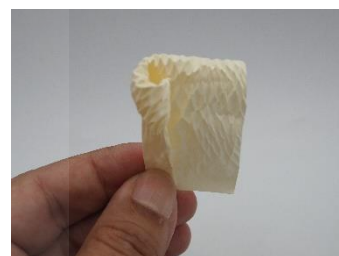
หนวดจันทน์

1. คลี่กลีบดอกไม้จันทน์
ออกเป็นแผ่น

2. ม้วนปลายกลีบให้โค้งงอไป
ด้านหลัง

3. เกสรดอกประดิษฐ์โดยม้วน
กลีบพันรอบไม้จิ้ม

4. พันด้วยด้ายให้แน่น

5. การประกอบกลีบดอกด้วย
การม้วนปลายกลีบให้โค้งงอไป
ด้านหลัง

6. นำกลีบดอกมาล้อมเกสร
ขยี้มโคนกลีบมัดด้วยด้ายให้
แน่น

7. วางกลีบที่สามให้ซ้อนกับ
กลีบที่ สองแล้วขยี้มโคนกลีบ
มัดด้วยด้ายให้แน่น

8. วางกลีบที่สี่ให้ซ้อนกับกลีบที่
สามแล้วขยี้มโคนกลีบมัดด้วย
ด้ายให้แน่น

9. วางกลีบที่ห้าให้ซ้อนกับกลีบ
ที่ สี่แล้วขยี้มโคนกลีบมัดด้วย
ด้ายให้แน่น

10. นำกระดาษย่นพันก้าน

11. นำหนวดจันทน์มา
ประกอบกับก้านดอก12. นำเทียนและรูปติดก้าน
ดอกพันด้วยฟอรั่วเทป

ผลประเมินผล

กิจกรรมฝึกปฏิบัติตามแบบประเมินและเกณฑ์การประเมินที่กำหนด

การมอบหมายงาน

1. ให้ผู้สูงอายุปฏิบัติงานเป็นกลุ่ม ตามเอกสารประกอบการสอน โดยให้ผู้สูงอายุได้ฝึกทักษะเรื่อง
พืชมเส่น้ำ ยาดมสมุนไพร ดอกไม้จันทน์

เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน

1. แบบสังเกตพฤติกรรม
2. แบบประเมินผลการปฏิบัติงาน

แบบสังเกตพฤติกรรม

เรื่องการทำพืมน้ำ ยาต้มสมุนไพร ดอกไม้จันทร์
กลุ่มที่

คำชี้แจง การปฏิบัติของผู้สูงอายุอยู่ในระดับใด โปรดกา ✓ ลงในช่อง

รายการ	ระดับคะแนน		
	3	2	1
1. ความสนใจ ใฝ่รู้			
2. ความรับผิดชอบ			
3. ความประหยัด			
4. ความสะอาดเรียบร้อย			
5. ความสามัคคี			
รวม			

ข้อคิดเห็นเพิ่มเติม

.....

.....

แบบประเมินผลการปฏิบัติงาน

เรื่องการทำพืชมเส่นน้ำ ยาตมสมุนไพรร ดอกไม้จันทน์

กลุ่มที่

คำชี้แจง การปฏิบัติของผู้สูงอายุอยู่ในระดับใด โปรดกา ✓ ลงในช่อง

รายการ	ระดับคะแนน		
	3	2	1
1.ขั้นเตรียม			
1.1 วัสดุ			
1.2 อุปกรณ์			
2. ขั้นปฏิบัติ			
2.1 กระบวนการทำงาน			
3. ผลงานสำเร็จ			
3.1 พืชมเส่นน้ำ			
3.2 พืชมเส่นน้ำ			
3.3 ดอกไม้จันทน์			
3.4 เสร็จทันเวลา			
รวม			

ข้อคิดเห็นเพิ่มเติม

.....

.....

แบบสอบถามความพึงพอใจ

การอบรมเรื่องศิลปะประดิษฐ์สำหรับผู้สูงอายุชุมชนวัดน้อยนอกจังหวัดนนทบุรี
วันอาทิตย์ที่ 4 สิงหาคม 2567 วัดน้อยนอกจังหวัดนนทบุรี

ตอนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ☐ ที่มีความคิดเห็นตรงกับท่านมากที่สุด

1. เพศ

☐ ชาย

☐ หญิง

2. อายุ

☐ ต่ำกว่า 60 ปี

☐ 71 – 80 ปี

☐ 60 – 70 ปี

☐ 81 ปี ขึ้นไป

3. อาชีพ

☐ ประกอบอาชีพ

☐ ไม่มีอาชีพ

4. รายได้/เดือน

☐ ต่ำกว่า 10,000 บาท

☐ 30,001 – 40,000 บาท

☐ 10,000 – 20,000 บาท

☐ 40,001 – 50,000 บาท

☐ 20,001 – 30,000 บาท

☐ มากกว่า 50,000 บาท

ตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับความพึงพอใจที่มีต่อการอบรมเรื่องศิลปะประดิษฐ์สำหรับผู้สูงอายุชุมชนวัดน้อยนอก จังหวัดนนทบุรี

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องความพึงพอใจที่มีความคิดเห็นตรงกับท่านมากที่สุด

5 หมายถึง ระดับความความพึงพอใจมากที่สุด

4 หมายถึง ระดับความความพึงพอใจมาก

3 หมายถึง ระดับความความพึงพอใจปานกลาง

2 หมายถึง ระดับความความพึงพอใจน้อย

1 หมายถึง ระดับความความพึงพอใจน้อยที่สุด

รายการ	ระดับความพึงพอใจ				
	5	4	3	2	1
1. ด้านเนื้อหา					
1.1 ก่อนเข้ารับการอบรมท่านมีความรู้ในหัวข้อนี้ระดับใด					
1.2 หลังเข้ารับการอบรมท่านมีความรู้ในหัวข้อนี้ระดับใด					
1.3 เนื้อหาวิชาตรงตามวัตถุประสงค์					
1.4 ความรู้ที่ได้รับสามารถนำไปประยุกต์สร้างรายได้					
1.5 เนื้อหาวิชาเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิต เช่น การใช้เวลาให้เกิดประโยชน์					
1.6 ความเหมาะสมของระยะเวลาสำหรับฝึกอบรม					
2. ด้านวิทยากร					
2.1 ความสามารถในการถ่ายทอดความรู้					
2.2 การกระตุ้นความมีส่วนร่วมของผู้เข้าอบรม					
2.3 การตอบข้อซักถามได้ชัดเจนและตรงประเด็น					
3. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก					
3.1 มีการประชาสัมพันธ์โครงการอย่างทั่วถึง					
3.2 ติดต่อสอบถามรายละเอียดการอบรมได้ง่ายและสะดวก					
3.3 สื่อ/วัสดุอุปกรณ์ประกอบการอบรมมีความทันสมัย/พร้อมใช้งาน					
3.4 สถานที่อบรมสะอาดและเป็นระเบียบ					
3.5 บริการอาหาร ของว่างและเครื่องดื่มมีความเหมาะสม					

ข้อเสนอแนะ.....

.....

.....

ขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งที่ให้ความร่วมมือ

ภาคผนวก ข ภาพกิจกรรม

ภาพกิจกรรม

การอบรมเรื่องศิลปะประดิษฐ์สำหรับผู้สูงอายุชุมชนวัดน้อยนอกจังหวัดนนทบุรี
วันอาทิตย์ที่ 4 สิงหาคม 2567 วัดน้อยนอกจังหวัดนนทบุรี

ภาคผนวก ค หนังสือขอลงพื้นที่จัดกิจกรรม

ที่ อว ๐๖๕๒.๐๓/๑๗๑

คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร
๑๖๘ ถนนศรีอยุธยา เขตดุสิต กรุงเทพฯ ๑๐๓๐๐

๒๕ มีนาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขออนุมัติโครงการวิจัยเรื่อง ผลการจัดกิจกรรมฝึกอบรมเรื่องศิลปะประดิษฐ์สำหรับผู้สูงอายุวัดน้อยนอก
เรียน เจ้าอาวาสวัดน้อยนอก

ด้วย คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ได้รับ
อนุมัติโครงการวิจัยเรื่อง ผลการจัดกิจกรรมฝึกอบรมเรื่องศิลปะประดิษฐ์สำหรับผู้สูงอายุวัดน้อยนอก จังหวัด
นนทบุรี งบประมาณเงินกองทุนวิจัย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๗ โดยมีนายจร อิศราสุชีพ เป็นหัวหน้า
โครงการวิจัย เพื่อให้การดำเนินโครงการวิจัยสำเร็จลุล่วงด้วยดี นั้น

ในการนี้ คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ จึงขออนุมัติโครงการวิจัยเรื่อง ผลการจัดกิจกรรมฝึกอบรมเรื่องศิลปะประดิษฐ์สำหรับผู้สูงอายุวัดน้อยนอก จังหวัดนนทบุรี ในวันเสาร์ที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๖๗

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณท่านมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รณภพ ไสตรไย้ม)
คณบดีคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์

สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ประยุกต์

โทร. ๐ ๒๖๖๕ ๓๗๗๗ ต่อ ๕๖๕๒

โทรสาร ๐ ๒๖๘๑ ๓๗๕๔

ผู้ประสานงาน : นายจร อิศราสุชีพ โทรศัพท์ ๐๘๖ ๓๖๗ ๒๒๗๙

ที่ ฮว ๐๖๕๒.๐๓/๑๓๗

คณะเทคโนโลยีวิศวกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร
๑๖๘ ถนนศรีอยุธยา เขตดุสิต กรุงเทพฯ ๑๐๑๐๐

๒๕ มีนาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขออนุมัติลงทุนที่สำรวจข้อมูลชุมชน
เรียน ผู้นำชุมชนวัดน้อยนอก

ด้วย คณะเทคโนโลยีวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ได้รับ
อนุมัติโครงการวิจัยเรื่อง ผลการจัดกิจกรรมฝึกอบรมเรื่องศิลปะประดิษฐ์สำหรับผู้สูงอายุวัดน้อยนอก จังหวัด
นนทบุรี งบประมาณเงินกองทุนวิจัย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๗ โดยมีนายจร อิศราสุชีพ เป็นหัวหน้า
โครงการวิจัย เพื่อให้การดำเนินโครงการวิจัยสำเร็จลุล่วงด้วยดี นั้น

ในการนี้ คณะเทคโนโลยีวิศวกรรมศาสตร์ จึงขอความอนุเคราะห์เข้าสำรวจพื้นที่ ณ
ชุมชนวัดน้อยนอก จังหวัดนนทบุรี ในวันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๖๗

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณท่านมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนันท์ สไตรโยน
คณบดีคณะเทคโนโลยีวิศวกรรมศาสตร์

สาขาวิศวกรรมศาสตร์ประยุกต์
โทร. ๐-๒๖๖๕ ๓๓๗๗๓ ถึง ๕๖๕๕๒
โทรสาร ๐-๒๖๖๓ ๓๓๕๕๓
ผู้ประสานงาน : นายจร อิศราสุชีพ โทรศัพท์ ๐๘๒๓ ๓๖๗ ๒๒๓๓๓๓

ที่ ๑๖๕๒๐.๐๓/ ๒๕๖๔

คณะเทคโนโลยีวิศวกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร
๑๖๘ ถนนศรีอยุธยา เขตดุสิต กรุงเทพฯ ๑๐๓๐๐

๑๐ กรกฎาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขออนุญาตใช้พื้นที่วัดน้อมออกจัดกิจกรรม
ความมั่นคง การเจ้าอาวาสวัดน้อมออก

ด้วย คณะเทคโนโลยีวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร
ได้รับอนุมัติโครงการวิจัยเรื่อง ผลการจัดกิจกรรมฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการสำหรับผู้สูงอายุวัดน้อมออก
จังหวัดนนทบุรี งบประมาณเงินกองทุนวิจัย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๔ โดยมีนายจร อิศราสุต
เป็นหัวหน้าโครงการวิจัย เพื่อให้การดำเนินโครงการวิจัยสำเร็จลุล่วงด้วยดี นั้น

ในการนี้ คณะเทคโนโลยีวิศวกรรมศาสตร์ จึงขอความอนุเคราะห์ใช้พื้นที่วัดน้อมออก
เพื่อจัดกิจกรรมฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการสำหรับผู้สูงอายุ ในวันอาทิตย์ที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๖๔

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบคุณท่านมา ณ โอกาสนี้

กราบเรียนด้วยความเคารพ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อานน โสธรโสม
คณบดีคณะเทคโนโลยีวิศวกรรมศาสตร์

สาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์ประยุกต์

โทร. ๐ ๒๖๖๕ ๓๓๓๓ ต่อ ๕๖๕๖

ผู้ประสานงาน : นายจร อิศราสุต โทรศัพท์ ๐๘๖๐ ๙๖๓๓ ๒๐๓๓

ที่ อว ๐๖๕๒.๐๗/๑๓๕๙

คณะเทคโนโลยีวิศวกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร
๑๖๘ ถนนศรีอยุธยา เขตดุสิต กรุงเทพฯ ๑๐๓๐๐

๒๘ พฤษภาคม ๒๕๖๙

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์จักรพันธ์ รูปงาม

ตามที่ คณะเทคโนโลยีวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ได้รับอนุมัติโครงการวิจัยเรื่อง ผลการจัดกิจกรรมฝึกอบรมเรื่องศิลปะประดิษฐ์สำหรับผู้สูงอายุติดนอนอก จังหวัดนนทบุรี งบประมาณเงินกองทุนเพื่อวิจัย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ โดยมี นายจจร อิศราสุชีพ เป็นหัวหน้าโครงการวิจัย นั้น

เพื่อให้การดำเนินโครงการวิจัยดังกล่าว เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ คณะเทคโนโลยีวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร พิจารณาเห็นว่า ท่านเป็นผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญและคุณสมบัติเหมาะสม จึงขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาเครื่องมือวิจัยให้กับ คณะเทคโนโลยีวิศวกรรมศาสตร์

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณท่านมาก ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธเนศ โสธรโณ)
คณบดีคณะเทคโนโลยีวิศวกรรมศาสตร์

สาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์ประจำภาค

โทร. ๐ ๒๖๖๕ ๓๖๗๓ ต่อ ๕๖๕๒

ผู้ประสานงาน : นายจจร อิศราสุชีพ โทรศัพท์ ๐๘๖๐-๙๖๙ ๒๒๙๙

ที่ ยว ๐๖๕๖.๐๗/๒๓๕๗

คณะเทคโนโลยีวิศวกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร
๒๖๔ ถนนศรีอยุธยา เขตดุสิต กรุงเทพฯ ๑๐๓๐๐

๒๓ พฤษภาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์อิศรพล ไชยเชื้อคำ

ตามที่ คณะเทคโนโลยีวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ได้รับ
อนุมัติโครงการวิจัยเรื่อง ผลการจัดกิจกรรมฝึกฝนเรื่องศิลปะประดิษฐ์สำหรับผู้สูงอายุ
จังหวัดนนทบุรี งบประมาณเงินกองทุนเพื่อวิจัย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ประจำปี
งบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ โดยมี นายจรูญ อิศราวุธ เป็นหัวหน้าโครงการวิจัย นั้น

เพื่อให้การดำเนินโครงการวิจัยดังกล่าว เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ คณะเทคโนโลยี
วิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร พิจารณาเห็นว่า ท่านเป็นผู้มีความรู้ ความ
เชี่ยวชาญและคุณสมบัติเหมาะสม จึงขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาเครื่องมือวิจัยให้กับ
คณะเทคโนโลยีวิศวกรรมศาสตร์

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณท่านมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อิศรพล ไชยเชื้อคำ
คณบดีคณะเทคโนโลยีวิศวกรรมศาสตร์

สาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์ทั่วไป

โทร. ๐ ๒๖๖๔ ๓๓๓๓๓ ต่อ ๕๖๕๖

ผู้ประสานงาน นายจรูญ อิศราวุธ โทรศัพท์ ๐๘๖๖ ๙๖๖๖ ๙๖๖๖

ที่ ๒๖ ๐๖๕๐.๐๘/๕๓๕๘

คณะเทคโนโลยีวิศวกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร
๑๖๘ ถนนศรีอยุธยา เขตดุสิต กรุงเทพฯ ๑๐๑๐๐

๒๗ พฤษภาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน อาจารย์สุชนภัทร คงสุนทร

ตามที่ คณะเทคโนโลยีวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ได้รับอนุมัติโครงการวิจัยเรื่อง ผลการจัดกิจกรรมฝึกอบรมเรื่องคือปะประตีสู่ผู้สูงอายุวัดน้อยนอก จังหวัดนนทบุรี งบประมาณเงินกองทุนเพื่อวิจัย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ โดยมี นายจรูญ อิศราสุวิทย์ เป็นหัวหน้าโครงการวิจัย เพื่อดำเนินโครงการวิจัย นั้น

เพื่อให้การดำเนินโครงการวิจัยดังกล่าว เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ คณะเทคโนโลยีวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร พิจารณาเห็นว่า ท่านเป็นผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญและคุณสมบัติเหมาะสม จึงขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาเครื่องมือวิจัยให้กับคณะเทคโนโลยีวิศวกรรมศาสตร์

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณท่าน ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชนภัทร ไชยวัฒน์)
คณบดีคณะเทคโนโลยีวิศวกรรมศาสตร์

สาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์ประยุกต์

โทร. ๐ ๒๖๖๕ ๓๓๓๗ ต่อ ๕๖๕๐

ผู้ประสานงาน : นายจรูญ อิศราสุวิทย์ โทรศัพท์ ๐๘๖ ๑๖๗ ๕๔๓๗๔

ประวัติย่อผู้วิจัย

1. ชื่อ - นามสกุล (ภาษาไทย) นายขจร อิศราสุชีพ

ชื่อ - นามสกุล (ภาษาอังกฤษ) Mr. Khajon Aitsarasuchip

ตำแหน่งปัจจุบัน อาจารย์

หน่วยงานและสถานที่อยู่ติดต่อได้สะดวก พร้อมหมายเลขโทรศัพท์มือถือ และไปรษณีย์

อิเล็กทรอนิกส์ (email) Khajon.A@mutp.ac.th.

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ศูนย์โชติเวช

168 ถนนศรีอยุธยา แขวงวรจักรพยาบาล เขตดุสิต กรุงเทพฯ. 10300

โทรศัพท์ 0-2665-3777 ต่อ 5653

โทรสาร 0 -2665-3800

ประวัติการศึกษา

ศศ.บ (คหกรรมศาสตร์) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

ศศ.ม (คหกรรมศาสตร์) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

สาขาวิชาการที่มีความชำนาญพิเศษ สาขาวิชาสังคมวิทยา กลุ่มวิชาภูมิปัญญาท้องถิ่น

2. ชื่อ - นามสกุล (ภาษาไทย) นายศักรินทร์ หงส์รัตนารกิจ

ชื่อ - นามสกุล (ภาษาอังกฤษ) Mr.Sakarin Hongrattanavorakit

ตำแหน่งปัจจุบัน ผู้ช่วยศาสตราจารย์

หน่วยงานและสถานที่อยู่ติดต่อได้สะดวก พร้อมหมายเลขโทรศัพท์ โทรสาร และ ไปรษณีย์

อิเล็กทรอนิกส์ (e-mail) Sakkarin.ho @mutp.ac.th

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ศูนย์โชติเวช

168 ถนนศรีอยุธยา แขวงวรจักรพยาบาล เขตดุสิต กรุงเทพฯ. 10300

โทรศัพท์ 0-2665-3777 ต่อ 5653

โทรสาร 0 -2665-3800

ประวัติการศึกษา

ศศ.บ. (คหกรรมศาสตร์) สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตโชติเวช

ศศ.ม. (คหกรรมศาสตรมหาบัณฑิต) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

สาขาวิชาการที่มีความชำนาญพิเศษ สาขาวิชาสังคมวิทยา กลุ่มวิชาภูมิปัญญาท้องถิ่น

ประวัติย่อผู้วิจัย (ต่อ)

2. ชื่อ - นามสกุล (ภาษาไทย) นางสาวสุกัญญา จันทกุล

ชื่อ - นามสกุล (ภาษาอังกฤษ) Miss Sukunya Chantakul

ตำแหน่งปัจจุบัน อาจารย์ 2 ระดับ 7

หน่วยงานและสถานที่ติดต่อได้สะดวก พร้อมหมายเลขโทรศัพท์ โทรสาร และไปรษณีย์

อิเล็กทรอนิกส์ (e-mail) Sukunya .cha@rmutp.ac.th

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ศูนย์โชนิตะ

168 ถนนศรีอยุธยา แขวงวรราชพยาบาล เขตดุสิต กรุงเทพฯ. 10300

โทรศัพท์ 0-2665-3777 ต่อ 5653

โทรสาร 0 -2665-3800

ประวัติการศึกษา

คศ.บ. (คหกรรมศาสตร์) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

คศ.ม. (สาขาการพัฒนาคอร์ปและสังคม) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

สาขาวิชาการที่มีความชำนาญพิเศษ สาขาสังคมวิทยา กลุ่มวิชาภูมิปัญญาท้องถิ่น

